

prenašati; zato tudi nam veljajo te Jezusove sv. besede, ki spričujejo, da se z gorečo in stanovitno, v Jezusovem sv. imenu opravljeno molitvijo ne dá le nekoliko, ampak vse, kar potrebujemo, od milostljivega nebeškega Očeta doseči, — da ima molitev res veliko moč.

Denar ima veliko moč, ker je že mogočne kralje s trona vrgel, in na milijone duš pogubil. Ogenj ima veliko moč, ker v malo urah velika mesta požge. Blisk ima veliko moč, ker ga ni tako močnega drevesa, da bi ga v tisoč koscev ne razklal, in ni ga tako močnega zida, da bi ga v enem trenutku ne razrušil; — pa še večjo moč ima sv. molitev. Ko bi bili mi o nebeški moči sv. molitve popolnoma prepričani, upam, da bi tudi mi radi in pogostokrat molili, in da bi se vselej prizadevali, prav v Jezusovem duhu in v njegovem svetem imenu moliti. — Vas k temu spodbuditi, sem se namenil vam danes govoriti o veliki m ô č i sv. molitve.

Človek obstoji iz telesa in iz duše. Brezštevilne so njegove telesne in dušne potrebe; brezštevilne so nevarnosti, ki telesu in duši preté; brezštevilne so dobrote in milosti, ki so obema potrebne, da se moreta ohraniti, in da je sosebno duša v stanu vsaki dan popolniša prihajati, v čednosti bolj rasti ter si veliko zasluženja za večnost pridobiti. Če se še spomnimo vseh svojih telesnih in dušnih sovražnikov, ki jih je spet na tisoče, — kdo bi se ne bal in ne tresel, kadar vse to dobro premisli in si k sreči vzame? Pa tu nam sveti Janez Krizostom tolažljive besede reče: *Nič ni močnejše od človeka, ki moli; ker tak človek postane deležen božje moči.* S temi besedami se strinja, kar učenik Teodoret piše: *Resnično molitev je vsemogočna, ker po njej se čudeži delajo.* Da se po molitvi res čudeži delajo, nam spričuje sv. pismo. Zakaj so Danielu v levnjaku prizanesli izstradani levi? Zato, ker je v levnjaku Boga molil in k njemu klical. — Zakaj se ogenj ni dotaknil tistih treh mladeničev, ki jih je bil Nabuhodonozor dal v ognjeno peč vreči? Zato, ker so molili in Boga častili in hvalili. Kaj je sv. Petra iz ječe rešilo? — Le molitev; ker sv. pismo pravi: *Cerkev je zanj neprenehoma k Bogu molila.* Iz teh dogodob lahko spoznamo, da nam molitev more pomagati v vseh naših telesnih stiskah.

Pa molitev je še močnejša, ker premaga tudi cele vojskine trume. Leta 350 je perzijanski kralj Sapor oblegel mesto Nizibis. Škof tega kraja, sveti Jakob, se je podal na mestno ozidje, in je Gospoda goreče prosil za pomoč zoper malikovalske sovražnike; in njegova molitev je bila uslišana. Vsemogočni Bog je poslal nedopo-

vedljivo veliko rojev nekih muh, ki so slone in konje tako oplašile, da je prišlo pri sovražniku vse v nered. Kralj Sapor sam je spoznal, da Bog sam mesto varuje, in ga je zapustil s svojo vojaščino. —

Dà, molitev ima tako moč, da celó nebo odpre in zapre, kar je nam prerok Elija dokazal, o katerem piše sv. Jakop: *Elija je bil človek, trpljenju podvržen kakor mi; in je iz srca molil, da bi ne bilo dežja na zemljo; in ni bilo dežja tri leta in šest mesecev; in je spet molil in nebo je dalo dež in zemlja je rodila svoj sad.* — Zares! molitev ima moč nam v vseh telesnih stiskah in potrebah pomagati; zato je sv. Janez Zlatoust rekel: *Molitev je pribežališče in kraj tolažbe za vse otožne; je zapopadek vse radosti in pripomoček sladko veselje si pridobiti; molitev je podpora za vse potrte in pobite, je zaklad za reveže, obramba za bogate, zdravilo za bolnike, ohranilo za zdrave.* Te besede sv. cerkvenega učenika se lahko obrnejo na vse naše telesne stiske in potrebe.

Pa, predragi poslušalci! mi imamo tudi dušo, ki je imenitniša kakor telo, in je večjidel tudi v velikih stiskah in potrebah. Naša duša je tako imenitna in tako draga, da je sam Sin božji zavoljo nje človek postal, in svojo kri do zadnje kapljice zanjo prelil. In to dušo si za večno pridobiti se dve moči vedno bojujete, nebo namreč in pekel, Bog in satan. Pekel v svoji divjaški togoti si v tej strašni vojski išče pomagalcev in jih tudi najde v svetu, v po prvem grehu popačenem mesu in v slepi samoljubnosti. Kako trda in nevarna pa da je taka vojska, zvemo iz besedi sv. Pavla, ki jih je Efežanom pisal rekoč: *Nam se ni le vojskovati zoper meso in kri, ampak zoper poglavarstva in oblasti, zoper gospodarstva tega temnega sveta, zoper hudobne duhove v podnebnju.* Vodnik v tej vojski je pa sam satan, ki je, skoro po šesttisočletnem boju, dobro izurjen, in le na to preži, da bi naš um otamnil, naše slabo srce preslepil, našo samoljubnost premotil. Zaradi tega sovražnika je pa naše večno zveličanje v taki nevarnosti, da nam sv. apostelj Pavel po vsi pravici reče: *Delajte s strahom in trepetom za svoje zveličanje.* Če si človek vojsko s tem sovražnikom živo pred oči postavi in se še spomni, da so v tej vojski silno učeni že v največje zmote zabredli, pobožni se v hude pregrehe pogreznili, ostri spokorniki se prejšnjim strastim vdali, mu mora srce pretresti in ga siliti, da z Jezusovimi učenci k Bogu zdihne: *Kdo bo tedaj mogel zveličan biti?* In na ta zdihljaj, na to vprašanje nam Jezus odgovori: *Pri ljudeh je to nemogoče, pri Bogu je vse mogoče.* In če mi nadalje strahoma vprašamo: „Kaj nam je storiti, da bo pri Bogu mogoče?“ pové nam sv. vera neko sladko, tolažljivo besedo, ki

nas more zopet osrčiti in z zaupanjem napolniti, in ta-le močna beseda se glasi: *molite!* Zakaj vsaka molitev, ki se prav v Jezusovem duhu in stanovitno opravlja, je po že prej omenjenih besedah pobožnega učenika Teodoreta vsegamogočna, in po njej se čudeži delajo. Ak-ravno se nam je treba še v tem življenju vojskovati s tako močnim, zvitim in prekanjenim sovražnikom, kakor je satan, se vendar nam ni treba nič bati, če bomo prav goreče molili. Zato pravi sv. Bernard: *Peklenska moč je resnično velika, pa molitev je še močnejša, kakor vsi satani, in to zaradi tega, ker duša po molitvi zadobi pomoč božjo, ki daleč preseže vso vstvarjeno moč.* — In sv. Janez Zlatoust pravi: *Levov tulenje ne prežene tako hitro divjih zveri, kakor molitev pravičnega hudobne duhove.* In ko je sv. Lovreenc Justinijan o molitvi pisal, je rekel: *Z molitvijo si zidamo trden stolp, v katerem smo zoper vse napade in zoper vsakatero moč svojih sovražnikov obvarovani.* Tedaj ne more vsa peklerska moč in togota tistim škodovati, ki se znajo orožja svete molitve zoper satana dobro poslužiti.

Zraven hudobnega duha imamo pa še druge sovražnike. Pobožni misijonar, Placid z imenom, se je bil napolnil v Afriko oznanovat sveti evangelij divjaškemu rodu, Namazna imenovanemu. Ko je nekega dne tem revnim divjakom na polju o Bogu govoril, priskoči črn strupen gad k njemu in se ovije okoli njegovih nog. Divjaki, to videti, so se neizmerno prestrašili; mislili so namreč, ta gad bo Placida umoril, ter se niso upali ga zgrabiti iz strahu, da bi še bolj ne razdražili njegove jeze. Placid pa je mirno stal, svoje roke vkup sklenil in z zaupanjem k nebu gledal. Že se je strašni gad zvijal okoli vratu in glave pobožnega moža, je sikal in se pripravljajl pičiti ga. Pa Placid je tudi v tej nevarnosti še vedno pri miru stal in k nebu gledal. Zdaj so ti divjaki mislili v svojem sreč: Njegova vera je zdaj prišla, kdo bi ga bil v stanu rešiti? Toda gad mu ni nič hudega storil, počasi se je zopet odvil od njegovega telesa in zbežal. Množica, ki je to videla, se je čudila in hotela Placida moliti; pa on se je poslužil te priložnosti, jih skušal k češčenju edino pravega Boga spreobrniti in jim rekel: „Tistega molite, v katerega jaz zaupam in katerega delo opravljam. Ali ni morebiti on mene k vam poklical, in ali ni tudi on tega gada vstvaril? se je tedaj treba tako zelo čuditi, da me je gadovega pika obvaroval?“

Predragi! nevarna je bila okoliščina, v kateri je bil ta oznanovalec sv. vere, pa še veliko nevarniše za našo dušo so okoliščine, v katerih mi živimo. Hudobni izgledi, očitne razuzdanosti, govori zoper sv. katoliško cerkev in njen nauk, pohujšjivi spisi v raznih časnikih, tolikokrat slišane zaničljive besede zoper papeža in zoper katoliško duhovstvo sploh, vse to je podobno gadom, ki se hočejo skozi zunanje

početke v srce prikrasti in vanj svoj strup izliti. Pa še več! Vsak človek ima tudi sam v sebi gnjezdo strupenih gadov, katerih vsak je v stanu s svojim pikom ne-le telo, temveč tudi dušo, in ne-le za čas življenja, ampak tudi za celo večnost umoriti. Teh gadov vseh posameznih imenovati in jih natanko popisati je zavoljo kratkega časa zdaj nemogoče; le toliko omenim, da jih je sv. apostelj Janez vse zaznamoval z besedami: *Poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja*, to je, poželjivost, lakomnost in častiželjnost, katerih korenine so v vsakterem človeškem sredu bolj ali manj globoko vsajene. Kakor pa iz vsaktere v zemljo vsajene korenine izrase deblo z vejami, z listjem in s sadom, če se korenina o pravem času ne izruje, tako tudi iz korenin znotranjih strasti zrasedrevo polno pregreh in hudobij, če se te korenine, ki se pa v dnu človeškega srca vedno bolj in bolj razprostirajo, ne iztrebijo iz srca; koliko nevarnosti za neumrjočo dušo je pa pri tem delu! koliko skušnjav je treba premagati; kolikokrat se z dušnimi sovražniki vojskovati, koliko zadržkov s pota v nebesa odpraviti! Da, tukaj je revno srce večkrat od vseh strani kakor od strupenih gadov napadeno, ki se trudijo dušo pogubiti.

Pa predragi, mi v tej vojski ne smemo obupati. Če imamo le resnično voljo, če se premagujemo in če obilno in goreče molimo ter na Gospoda zaupamo, bomo lahko premagali vse sovražnike svojega zveličanja, če bi jih bilo še toliko; tudi tiste bomo premagali, ki nam v dnu srca s pogubo preté. In gotovo premagali bomo zavoljo tega, ker Bog, če se v zaupljivi molitvi k njemu obrnemo, tudi postane naš pomočnik v tej vojski, kakor je nam sam obljubil po Davidovih besedah: *Ker je v me zaupal, ga bom otel; varoval ga bom, ker je moje ime spoznal. V me bo klical in jaz ga bom uslišal; pri njem sem v stiski; rešil ga bom in ga poveličal. Z dolgim življenjem ga bom napolnil in mu bom pokazal svoje zveličanje.* Tedaj se duša ne vojskuje več sama, ampak Bog se vojskuje v njej in z njo; in zato moremo zaupljivo s sv. Pavlom reči: *Ako je Bog za nas, kdo je zoper nas?* to je, katerega sovražnika se nam je treba potem še bati? Če bomo k Bogu goreče molili, nam bode v svoji dobrotljivosti kakor nekdanj trem mladeničem v babilonski ognjeni peči poslal angelja, ki bo pogasil ogenj naših strasti, in spoznali bomo, da je David resnico govoril, ko je rekel: *S svojimi perutnicami te bo obsenčeval in pod njega perutmi boš zaupal. Naj jih pade tisoč na tvoji strani in desettisoč na tvoji desni; k tebi pa se ne bo približalo; ker svojim angeljem je zapovedal zavoljo tebe, da naj te varujejo na vseh tvojih potih. Na rokah te bodo nosili, da kje s svojo nogo v kamen ne*

zadeneš. Po gadih in baziliskih boš hodil, in boš poteptal leva in zmaja; to se pravi: nobena še tako huda in nevarna skušnjava ti ne bo škodovala, če boš dobro in z zaupanjem molil, ker z molitvijo se dajo vse znotranje in zunanje skušnjave premagati.

Preljubi! nevarni in mučni so ti sovražniki naših duš, o katerih smo dosedaj slišali; pa človek more še družega sovražnika imeti, katerega se je treba še bolj bati, kakor vseh teh družih — in ta sovražnik ni drug, kakor Bog sam. Bog je neskončna ljubezen in dobrotà, pa tudi neskončna pravica in svetost. On, naš Oče, nas ljubi presrečno kakor svoje otroke in hoče nas zveličati. Da, ta Bog vse ljubezni in vsega usmiljenja se zna tudi jeziti, more tudi naš sovražnik postati. On se začne nad nami jeziti, če mi njegove nam podeljene milosti zanemarjamo, če dolžnosti svojega stanu natanko ne spolnujemo, če v dobrem mlačni postajamo, če se majhnih grehov skrbno ne varujemo; pa postane tudi naš sovražnik in nasprotnik, kakor hitro smrtni greh storimo. In strašno je to, če se Bog nad nami jezi ali nas celó sovraži, nas, ki smo le prah in pepel v njegovih očeh, nas, ki smo subemu listju na drevesu podobni, in sicer On, o katerem sv. Pavel izreče pretresljive besede: *Strašno je, v roke živega Boga pasti.* Kaj hočemo potem početi, kam se zateči, če se Bog od nas odvrne, če se nad nami jezi, če celó naš sovražnik postane? Kdo nas bo še v stanu rešiti?

Izvoljeno izraelsko ljudstvo, ki ga je Bog tako ljubil in s toliko milostmi in dobrotami že obdaroval, se je bilo v dneh, ko je Mozes z Bogom na Sinajski gori govoril, z malikovanjem zoper svojega Boga hudo pregrešilo; in Bog v svoji jezi je Mozesu rekel: *Pusti me, da se vname moja jeza zoper nje, in da jih pokončam.* Pri teh besedah božjih je sv. Avguštin vprašal: *Gospod! kdo ti brani? Kaj te more odvrniti? Kdo je v stanu tvoji volji se ustavljati? Zakaj si rekel: pusti me?* In na to vprašanje je sv. Avguštin odgovoril: *Gotovo se nobeden ni v stanu volji božji ustavljati. Pa molitev je, ki ima to-le moč: molitev se ustavlja volji božji in udržuje njegovo božjo jezo.* Tako je sv. Avguštin rekel in je prav imel. Zakaj kakor hitro je Bog s prej imenovanimi besedami svojo sodbo čez izraelsko ljudstvo izrekel, ga je Mozes na ginljiv način prosil usmiljenja, in po besedah sv. pisma se je *Gospod dal potolažiti in ni postal huđega, katero je govoril zoper svoje ljudstvo.* Zato je tudi iz tega namena, kristijane z gorečnostjo do sv. molitve napolniti, sv. škof Lorenc Justinijan navdušljivo rekel: *O kakšna moč je v molitvi! Molitev potolaži Boga, in doseže vse, za kar ga prosimo; molitev premaga naše sovražnike*

in prestvari človeka. Molitev potolaži jezo božjo, ki brž odpusti grešniku, ki ponižno moli. Molitev zmaga čez vso sovražnikov moč; ona prestvari kristijane, ker naredi iz slepih razsvitljene, iz slabih močne, iz grešnikov svetnike.

*Veliko premore stanovitna molitev pravičnega, je rekel sveti Jakob; in resnice teh besed smo se, kakor upam, danes prepričali, ko smo slišali, kako molitev svojo moč razodeva v naših telesnih in dušnih stiskah, kako moremo z molitvijo premagati vse satanove napade in lastno poželenje, kako smo v stanu z molitvijo še celó jezo božjo potolažiti. Naj torej današnje premišljevanje tudi nas nagibuje velikokrat z veselim, zaupljivim srcem in vselej v Jezusovem svetem imenu in duhu moliti, v vseh dušnih in telesnih stiskah in britkostih k sv. molitvi se zateči, da bomo tudi mi občutili moč svete molitve, s katere močjo je v božjem imenu prerok Izaija izraelsko ljudstvo tolažil rekoč: *Ne boš se ne jokaje jokalo, usmiljeni se te bo usmilil; brž ko bo glas tvojega vpitja slišal, ti bo odgovoril.* Amen.*

† J. Gostiša (1872.)

Križev teden.

I. Trojni križi.*)

Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil.

Mat. 11, 28.

Nastopili so nam dnevi prošnje, dnevi molitve. Bolj ko kedaj nam ta čas sv. cerkev kliče: *Prositate in bote prejelí,* — neprenehoma molite. Križev teden se tudi ta čas imenuje, in procesije so križeve procesije. Zakaj tako? Križu — znamenju našega odrešenja — odmenjena je velika uloga. Križ blesti se na prvem mestu, pred sprevodom in sprevodniki. Spominja nas ta cerkvena šega, naj bi nam bila prva skrb za vero v Križanega, naj bi jo ohranili vsikdar neomadežano. A tudi križev in težav človeških ne zabimo te dni. Tolažbe, olajšanja si iščimo ondi, kjer je studenec milosti, pri Jezusu Kristusu. On pa nas sam osrčuje z besedo: *Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil.*

*) S primerno premembo se ta govor lahko razdeli v tri dele za tri dni.

Odkar so prelomili naši prvi stariši zapoved božjo v raji, počel je teči pot človeškemu rodu raz obraz in zemljo sta prepregla trnje in osat, in nadloge, revščina, bolezen, slednjič pa smrt, postala je lastnina revnega zemljana. O koliko globokih vzdihov dvigalo se je od takrat proti nebu! Koliko solzá je namakalo od ondaj pusto zemljo! Zakaj toliko gorjá, odkod toliko nesreč na svetu? Vedno so ljudje to vprašanje ugibali. Naša vera daje nam na to kratek, a zadovoljiv odgovor. Uči namreč, da ne Bog, marveč človek je zakrivil vso nesrečo, in ker je s pregrešno slastjo raj zapravil, naj si ga z britkim trpljenjem zopet osvoji. In dasi je Kristus na križu viseč nas odrešil, nam trpljenja ni odvzel, marveč hoče, da hodimo po njegovih stopinjah, da nam je treba po mnogih nadlogah iti v kraljestvo božje. (Dej. ap. 14, 22.)

In tako ste tudi vi, krščanski poslušalci, prinesli s seboj danes vsak svoje križe, eni več, eni manj. Kdo bi ne želel se jih znebiti, kdo bi si ne iskal zanje polajšanja, kdo bi ne prosil Boga pomoči v nadlogi? Prepričan sem, da obilno molitve v teh dnevih bo storjene v odvrnenje križev in nadlog. A smelo trdim, da bi moral Zveličar mnogim, kakor nekdanj Cebedejevima sinovoma, predno jih usliši, zaklicati: „Ne veste, kaj prosite!“ Človek pač pogosto marsikaj prosi ne vedoč, mu bo v hasen ali škodo, zveličar je ali pogubo. In da se nikomur izmed nas kaj tacega ne prigodi, marveč, da naše molitve v teh dnevih pravo pot in pravi cilj najdejo, želim pred vami razviti človeške križe in nadloge, jih na tehtnico položiti in njih vzroke in nasledke razjasniti. To premišljevanje vas bode s pomočjo božjo navdalo z novo potrpežljivostjo in pogumom, da ne omagate na križevem potu življenja, marveč srečno dospete tja, kjer ne bode ne težav, ne bolečin, ne solza, ne bridkosti, ne bolezní, ne smrti. Gospod z nami in našim duhom!

Videl sem pomenljivo podobo. Naslikana bila je gora. Na njej veliko križev. Od znožja do vrhunca bili so nekateri kvišku štrleči, nekateri k tlom nagnjeni, drugi celo na tleh ležeči. Spodaj pa je bil napis: človeško življenje. Tako je človeško življenje polno križev in težav. Da, kolikor ljudi, toliko križev in še veliko več. Nekateri jih nosijo pogumno, drugi omahujejo pod njimi, tretji so pod njih težo onemogli. Pa ko tako vsak svoje križe nosimo po hribu tega življenja, zdi se mi, da se vsak ozira v troje križev vsajenih na gori Kalvariji, na gori našega odrešenja. Še več. Vsak hrepeni za enim teh križev. Vprašanje je le: Kateraga se bo oklenil, kateraga posnemal?

I. Na prvem visi levi razbojnik. Ustno izročilo kaže ga nam pod imenom Gezma. Obupno se vije in zvija po križi. Brez vere, brez upanja, brez ljubezni si nič drugega ne želi, kakor da je rešen te strašne muke. Noče spoznati, da je sam kriv svoje nesreče, da ga je lastna hudobija na križ povzdignila. — To je pač tožna, bridka tolažba našim križem, — mi kdo poreče. Gotovo, žalostna tembolj, ker jih je mnogo, ki se v svojem življenji trdokrvno oklepajo križa levega razbojnika. Križ nam je po pravici naložen v tem življenju, kajti križ je kazen za greh, vsi pa smo grešili. A koliko jih je, ki v njem ne vidijo drugega, ko edino le muko, trpljenje. Zato se ga hoté na vsaki način oprostiti. Ker pa človeška volja ni vselej tudi volja božja, so vsled tega nezaupljivi, žalostni, potrti, obupajoči. In tako si svoje križe mesto v večni prid, v večno kazen obtešejo. Zoper božjo previdnost godrnjajo, Boga celo kolnejo — oh, podobni so noremu človeku, ki iz jeze s pestjo bije ob brušen meč. Meč ostane meč, človek pa si je roko okrvavil in ranil. A, da govorim naravnost, kdo je vzrok tvoje nesreče? Ne bom omenjal toliko nepotrebnih skrbi, toliko križev, katere si človek naklada za časno življenje in pred kakoršnimi naš Zreličar sam svari rekoč: *Ne skrbite za to, kaj boste . . .* (Mat. 6, 25 sq.) Ne bom vam v spomin klical besedi, s katerimi sv. Peter nezaupne kristijane zavrača rekoč: *Vso svojo skrb nanj zvrnite, ker njemu je skrb za vas.* (I. Pet. 5, 7.) Tistega križa pa bi te rad spomnil, katerega si dostikrat sam iztešeš. Ime mu je divje, strast ga zovemo. Pa bodisi, da je večji ali manjši, bodisi, da je iz lesa, ali iz mesa, naj se imenuje nečimernost, častihlepnost, nečistost, požrešnost ali kakorkoli, nasledek je zlorabe proste volje, nedovoljenega uživanja: strast je križ, na katerega si se sam vspel iz lastnega zadolženja. In kakó se obupno viješ na tem križu! Poželenje mesá ti je razjedlo duhá in telo, — sramota, izguba dobrega imena in zdravja je sedaj tvoja lastnina. Poželenje oči te je preobdalo — siromak zdaj obupno vzdihuješ nad razvalinami svojega bogastva. Napuh življenja, bila je tvoja želja. In sedaj že ali pa kmalu boš moral spoznati, da je vse nečimernost, razun Boga ljubiti in njemu služiti. Nad vse tvoje posvetne nakane pa se je, ali se bo kmalu vspela očitajoča vest kakor peklenska pošast, tista strašna zavest, da si sam kriv svoje nesreče. Po lastni krivdi, kakor levi razbojnik, si natvezen na križ svojih pregreh, ostajaš v njih trdovratno, pozabljaš, da čem bolj se viješ, čembolj obupuješ, čem bolj in čem dalje se od Kristusa obračaš, tem večja bo tvoja pregreha, tem manj upanja, da ti posije žarek milosti božje.

Predragi kristijan! Ne glej na levo, ne oklepaj se križa Gezmo-vega; tam je trdovratnost, obupnost in večna poguba.

II. Na desnici Zveličarjevi visi hudodelnik Dizma po imenu. Razna hudodelstva so ga na križ dovedla. V svesti si je, da trpi po pravici. V trenutji hudih bolečin pa se obrača do zdravnika naših duš, do Jezusa Kristusa. Razsvitljen po milosti božji spozná Odrešenika sveta, spozná tudi svoje grehe in milosti prosi. *Midva po zasluženju trpiva*, kliče. In v vsem zaupanju obrača svoje oko proti Zveličarju in prosi: „Gospod, spomni se me, ko prideš v svoje kraljestvo!“ Znan nam je odgovor na to prošnjo. Milo se Odrešenik obrne do razbojnika in mu pravi: „Še danes boš z menoj v raj.“ — O srečen križ, na katerem trpi razbojnik! Bolečina ga je zmodrila, v težavah bila je milost božja nanj razlita. Pa milost božja se do danes ni zmanjšala, še vedno je neskončna. Kakor na dan odrešenja na Kalvariji, tako tudi dandanes v križih in težavah prej in obilneje teče milost božja, kakor v posvetni sreči in obilnosti. O da bi si jo pač znali izprositi! Hud križ postarnemu očetu in starikavi materi je skušati razuzdanost odraščениh otrok svojih. A mnogo jih je, ki vsled te silne nadloge pridejo k pravemu spoznanju. Uvidijo zdaj hudobijo svojih mladih let, dobro vedó, da se spolnuje nad njimi resnica starega pregovora: kakor posojuješ, tako se ti bo vračevalo; in: ti svojega očeta do praga, tvoj sin tebe čez prag. — A poglejmo drugo podobo. Vam vsem je pred očmi mladenič. Vesel je bil, še preveč, slepoto sveta je ljubil, od veselja do veselja je letal. Menil je, da ga ni zraven njega ne na svetu, ne nad njim, ki bi mogel meje zastaviti njegovemu posvetnemu življenju. Mislil je tako, pa sebi v zmoto. V sredi šumečih veselie napala ga je bolezen in položila na posteljo. Sedaj pa: bolan leži, milo ječi. Bolan na telesu, bolan še bolj na duši. A zdajci se mu zasvita. Premišljuje svoja leta v žalosti svoje duše, zazrè pred seboj grozni prepad večne pogube in milo ječi: po zasluženju trpim; in milo prosi: Gospod, spomni se me po svoji veliki milosti, grešil sem zoper nebo in zoper Tebe! — Bolezen je mladeniča zmodrila, križ mu je postal znamenje zveličanja.

Ta podoba je več ali manj podoba tvojega življenja. V sreči in veselji si pozabil svojega Boga, svojega poklica, svojih dolžnosti. Svetu si živel in uživanju. Tedaj pa, ker se v sreči Bogu posvetiti nisi hotel, te je obiskal z nesrečo. Poslal ti je revščino, bolezen, žalost. S križem te išče. Ne zabi torej, da ravno križ je glas, s katerim ti Jezus kliče: Glej, stojim pri vratih tvojega srea in trkam. Odpri mi,

spoznaj svoje grešno življenje, daj slovo za vselej grehu, če hočeš biti kedaj v nebeškem raji. — In če bi se svojih križev mogel tudi izogniti, premisli le to: Kaj je imenitnejše, ali duša, ali telo? Kaj je stalnejše, čas ali večnost? Boš li torej za telo imel večjo skrb, ko za dušo? In za to malo časa boš bolj vnet, ko za dolgo večnost? Ne zabi, da križ je lestvica, po kateri se ti je vspeti proti nebesom. Ne zabi, da na križu hudodelnik spokornik postane. In, o da bi tudi tebe križ, katerega si zaslužil, dvigal proti nebesom!

III. Po teh besedah utegnil bi kdo žalosten misliti: če je vsak križ le kazen za greh, kako si potem dobrih del, zasluženja za nebesa naberemo? Tudi svetniki so veliko trpeli, Marija je bila vtopljena v morje bolečin in o Zveličarju samem govori prerok, da je ni bolečine, kakor je njegova. Ali so mar tudi ti trpeli za svoje grehe? Vsi križi celega svetá so nasledek greha. Adam in Eva sta bila pred grehom zelo srečna na duši in na telesu. Vendar ne smemo misliti, da bi vsak trpel le za svoje grehe. Tega nas uči tretji križ na gori Kalvariji. Na njem visi Jezus Kristus. Kaj je hudega storil? vprašajmo in odgovori nam prerok: *Nobene krivice ni storil in ni bilo zvižaje v njegovih ustih.* (Iz. 53, 9.) On, ki ima oblast življenje dati, pa ga tudi vzeti, je sam sebe v smrt daroval. *Oblatus est, quia ipse voluit* — darovan je bil, ker je sam hotel in daroval se je iz pokorščine do svojega nebeškega Očeta in iz ljubezni do rodu človeškega. On, dobri pastir, dal je svoje življenje za svoje. Toda predno je bil povzdignjen od zemlje na les križa, napravil je oporoko, ki nas vse zadeva. Glasi se: *Ako kdo hoče za menoj priti, naj zataji sam sebe, in naj hodi za menoj.* (Mat. 16, 24.) Te besede so tako jasne in določne, da pojasnila ne potrebujejo. Hočeš torej h Kristusu priti, sleci poželjivega, mesenega človeka, ki se zoperstavlja postavi božji, uravnaj pa svoje spoznanje, svojo voljo in dejanje po božji postavi. A to še ni zadosti. Trpeti moraš, kakor je Kristus moral trpeti in umreti, da je tako šel v svoje veličastvo. Kristus je krenil pred nami na pot križa in mi mu moramo po tem potu slediti. To je trdno prepričanje apostolov. Kristusovo oporoko sami spolnujejo in jo tudi drugim oznanjujejo. *Kristus je za nas trpel, ter nam je vzgled zapustil, da hodimo po njegovih stopinjah.* (I. Pet. 2, 21.) *Mene pa Bog varuj, da bi se z drugim hvalil, kakor s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa, po katerem je meni ves svet križan in jaz svet.* (Gal. 6, 14.) In srečne se štejejo, ko jim je prilika dana zaradi Jezusovega imena kaj trpeti. Apostolom so sledili v spolnovanju Kristusove oporoke svetniki in pobožniki vseh časov. Znan je izrek sv. Te-

rezijske: umreti ali trpeti . . . Slediti moramo tudi mi Zveličarju po križevem potu. Ni namreč druge poti do notranjega miru in do življenja, nego pot svetega križa in vsakdanjega zatajevanja. Hodi, kjer hočeš, išči, česar koli želiš, in ne boš našel niti više poti zgoraj, niti varnejše zdolaj, razun poti sv. križa. Razsodi in vpravčaj vse, kakor veš in znaš, videl boš, da moraš vedno kaj trpeti ali rad ali nerad; in tako boš povsod križ nahajal. Trpel bodeš namreč ali telesne bolečine ali pa dušne bridkosti . . . Če križ rad nosiš, bode tudi tebe križ nosil in te pripeljal do zaželenega cilja, kjer bo namreč minulo vse trpljenje. Če ga nerad nosiš, si težo povišuješ, ter si sam s seboj nezadovoljen, nositi ga pa vendar moraš. Ako se iznebiš enega križa, brez dvombe družega najdeš in lahko da še težjega. Zakaj se torej bojiš križ zadeti, ki nas pelje v nebeško kraljestvo? V križu je blagor, v križu življenje, v križu zavetje pred sovražniki. V križu je obilnost nebeških sladkosti, v križu je moč uma, v križu veselje duha. V križu je vsa čednost, v križu popolna svetost. Ni blagra duši, ni upa večnega življenja razven križa. Zadeni tedaj svoj križ in idi za Jezusom in šel boš v večno življenje. On je šel pred teboj noseč svoj križ in je umrl za te na križu, da bi tudi ti svoj križ nosil, ter želel umreti na križu. Zakaj če bodeš ž njim umrl, bodeš tudi ž njim živel; in če si mu tovariš bil v trpljenju, tedaj mu boš tudi tovariš v slavi. (Imit. Chr. I. II, cap. 12.)

To je resnica, spoznam, da mi je dolžnost hoditi po križevem potu, dobro vem, kako pristržno me za to vnema pobožni pisalec. A govoriti je lahko, trpeti težko, od besede do dejanja je velikanski korak, med sklepom in spolnjenjem veliko boja. Kje bo moč vse to dopolniti? Tako misliš sam pri sebi. Ne obupuj! Bog, ki te navdihuje k dobrim sklepom, dal bo tudi moč jih spolniti. *Pridite k meni vsi . . .* Tako nam kliče Križani, da bi ne omagali v svojih križih. Pridimo k njemu posebno v teh dnevih v molitvi, pobožni, ponižni, skesan in goreči molitvi. Pojdimo k njemu pri sveti maši, znamenju nove zaveze, katero je Gospod z nami sklenil. Pojdimo k njemu v sv. zakramentih; to so studenci, po katerih bogato tečejo viri milosti božje. Pojdimo k njemu posebno v najsvetejšem zakramentu . . . nihče ne omaga v križih, kdor ga pogosto in vredno sprejema. Pojdimo torej k njemu vselej, ko trpimo, in vsi, ki se trudimo in on nas bo poživil. Naj bodo že naši križi zasluženi ali nezasluženi, gotovo se bo zgodilo dvoje: ali nam jih odvzame, ali nam jih pusti. Če jih odvzame — Bogu hvala; če jih pusti, nam dá tudi milost jih voljno

prenašati. In ako jih voljno prenašamo, voljo božjo spolnujemo. In če to, blagor nam! saj tisti, ki stori voljo Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo.

Svoje oči vzdigujem na goré, odkoder mi pomoč dohaja. (Ps. 120, 1.) Tako kraljevi pevec. Da bi bil pel tudi nam vsem iz srea. Gora Kalvarija s svojimi tremi križi je vsemu človeštvu, rekel bi, ogledalo in podpora v križih in težavah. Levega križa oklepajo se, ki težave, katere po zasluženju trpé, v pogubo obračajo z mrmranjem, nepotrpežljivostjo, obupnostjo. Na desni križ se naslanjajo oni, ki zaslužene križe v spoznanje, kesanje in pokoro obračajo. Kristusov križ pa objemajo tisti, ki so *Kristusovi, ki so križali svoje meso z grehi in željami vred.* (Gal. 5, 24.) K sklepu le to vprašanje: *Katerim si se prišteval doslej, katerim se boš pridružil v prihodnje? — Volja je prosta, sodba pa bode božja. Amen.* And. Karlin.

II. Jutranja molitev.*)

Prosrite in se vam bo dalo; iščite
in boste našli; trkajte in se vam bo
odprlo. Luk. 11, 9.

Brez prenehanja molite, tako nas opominja sv. Pavel v prvem listu do Tesaloničanov (5, 17). S tem pa ni rečeno, da bi drugoga ne smeli delati, kakor samo moliti. Vsako delo, vsako govorjenje, vsaka stopinja in misel, ki se zavoljo Boga in po božji volji opravi, je Bogu ravno tako všeč, kakor molitev. Tega nas z razločnimi besedami uči ravno ta apostelj, ko piše Korinčanom: *Ali tedaj jeste, ali pijete, ali kaj drugega delate, vse k časti božji delajte.* (I. Kor. 19. 31.) Življenje dobrega kristijana je razdeljeno med molitev in delo. Prvi kristijan živi po zlatem reku: „Moli in delaj.“ Ker je božja volja, da moramo tudi za telo skrbeti, bi bilo še napačno in greh, ko bi kdo potrebna dela in dolžnosti svojega stanu zanemarjal, da bi le samo molil. Lep nemški pregovor pravi: „Človek naj ima roke pri delu, srce pri Bogu.“ Po tem pravilu so se ravnali aposteljni in pobožni kristijani vseh časov. Prvi kristijani, posebno pa duhovniki, mnihi in puščavniki so vsaki dan vseh 150 psalmov izmolili ali izpeli.

*) Zaradi enakomernosti bi se utegnila za en dan porabiti tudi osnova: Molitev pred jedjo in po jedi v III. letniku str. 457.

Namesto teh 150 psalmov je pozneje katoliška cerkev za proste ljudi vpeljala sv. rožni venec, ki ima 150 češčenasmarij; duhovniki pa še sedaj morajo vsaki dan več psalmov moliti, vendar ne vseh, zato se vsakdanje duhovne molitve imenujejo brevijar, ali okrajšane molitve. Razdeljene so tako, da bi imeli moliti štirikrat po dnevi in trikrat po noči; nekateri redovi še sedaj vstajajo po noči. Vendar se pa te duhovne molitve lahko tudi skupaj opravijo, da se le vse opravijo v enem dnevu, in te molitve trajajo, če so najkrajše, eno uro na dan, večidel pa še dlje. To pa zato, ker so duhovniki že po svojem stanu zavezani več moliti, ker so sredniki med ljudmi in Bogom in ne molijo samo za se, ampak tudi za njim izročene ovčice, ki zavoljo časnih opravkov ne utegnejo toliko moliti.

Če pa tudi navadni kristijani, delavni ljudje niso zavezani vsaki dan in ob delavnikih dolgih molitev opravljati, vendar ne sme noben dan brez molitve preteči in posebno dvakrat na dan je dolžnost pravega kristijana moliti: namreč zjutraj in zvečer.

Ljubi moji! jutranja in večerna molitev je tako koristna in dobra, da se nič ne obotavljam reči: da, če jo dobro opravljamo, moramo kmalu svetniki postati, to je, iz grešnikov pravični, iz dobrih še boljši in iz pravičnih še pravičniši. Hočem vam torej povedati: **K a k š n a m o r a b i t i j u t r a n j a m o l i t e v .** Ne bom vas nič za pazljivost prosil, ker je ta reč tako imenitna, da boste sami radi z veseljem poslušali! — Bog daj svojo pomoč meni in vam!

Kaj nam je storiti zjutraj, ko se zbudimo in ko vstanemo? Kakšno vprašanje! Če ne veš, moj kristijan, pa vprašaj živino in te bo učila, in ptice pod nebom, in ti bodo naznanile; ogovori zemljo, in ti bo odgovorila, in ribe v morji, in ti bodo pripovedovale. (Job. 12, 7.) Tičice zjutraj veselo žvrgolé, zemlja prijeten duh iz sebe puhti, cvetlice svoje glave priklanjajo, vode in gore se kadé — in to vse svojemu Stvarniku na čast. In kar vsa narava dela — ali sam ti, o človek, ki si najlepši kinč stvarjenja, sam ti bi ne vedel, kaj ti je storiti? Ali ne boš tudi ti zjutraj, ko se zbudiš, hvale dal svojemu Stvarniku, svojemu nebeškemu Očetu in ohranjevalcu? Zjutraj ni le tvoje telo spočito, tudi duh se je oddahnil, ves si pokrepčan in z novo močjo napolnjen in vse to je dar nebeškega Očeta. In če kolikaj ljubezni imaš do tega predobrotljivega Očeta, ali ne boš njemu daroval prve misli in želje? Ali se mar ne spodobi, da prva misel k njemu gré, ki ti je dal, da še misliti moreš? Ali se ne spodobi, da prva beseda njemu velja, ki ti je besedo ohranil? Ali se ne spo-

dobi, da roke križ naredé in se v molitvi povzdignejo k njemu, ki jim je novo moč podelil? Ali se ne spodobi, da noge pokleknejo pred njim, ki jih je pokrepčal, da se morejo gibati in pripogovati?

1. Pamet sama, cela narava in ljubezen do nebeškega Očeta od nas terja, da se naše prve misli zjutraj k Bogu vzdignejo, da zjutraj precej molimo. — Naše prve besede zjutraj naj bodo: „O ljubi Bog, o dobrotljivi Bog, zahvalim te, da si me to noč ohranil in obvaroval, me zdravega zopet zbudil, novih moči mi dodelil. — Zatoraj začnem novi dan v imenu sv. Trojice. Koliko jih je umrlo čez noč, koliko jih ne more danes vstati; jaz sem pa zdrav!“ — Pa kako vse drugače nekateri kristijani delajo. Kje so njih prve misli? Pri delu, pri kupčiji, ali pa še pri nečistem znanji, pri goljufiji itd.

2. Moramo se pa vprašati, čemu nam je Bog novi dan dodelil? Če nas je zato vstvaril, da bi mu služili, nam je gotovo tudi današnji dan zato dal. Torej mu moramo dan v službo posvetiti, se moramo sami in svoje dušne in telesne moči njemu darovati; namreč tako: „O Bog, novi dan si mi dodelil, zato ga hočem tudi tebi v čast, v svoje in bližnjega zveličanje obrniti. Tvoj hlapec sem, tvoja dekla sem, meni se zgodi danes po tvoji besedi, po tvoji volji. Vse, kar bom mislil, govoril in delal, naj bo tebi k časti. Le tebi hočem dopasti, le tebi se bojim zameriti.“ — In glejte, ljubi moji, tako dober namen zjutraj narejen vsa naša dela požlahtni, tako da so nam v prid in zveličanje, če so tudi pred svetom malovredna in neznatna. Dober namen naša dela tako rekoč pozlati. Če imamo zjutraj dober namen, nobena reč čez dan ne bode zastonj. Vsaka misel, vsak zdihljej, vsaka beseda, vsaka stopinja bo zaslužna in na dan sodbe se bomo čudili, kdaj se nam je nabralo toliko zasluženja.

3. Ker je Bog tako dober proti nam, se moramo tudi mi njemu hvaležni skazati, da čez dan njegove zapovedi držimo. Bog nam ni dneva zato dal, da bi ga žalili, ampak mu zvesto služili. Zato moramo zjutraj Bogu obljubiti in trdno skleniti, da se bomo čez dan grehov varovali in posebno tistih, v katere najraje pademo. Vsak mora po svojem stanu trdni sklep storiti. Kako gospodarji, očetje, posli, otroci? Kako togotni, preklinjevalci, pijanci, nečistniki? Kako ob posebnih dnevih?

4. Vsi naši sklepi pa nimajo cene, če Bog pomoči ne dá; zato ga moramo prositi in rad nam jo bo dal.

5. Se moramo priporočiti Materi božji, angelju varuhu, krstnemu in farnemu patronu.

In potem bomo veseli šli lahko vsak na svoje delo. Če tudi pride skušnjava, z božjo pomočjo jo bomo premagali; če nas tudi hudič skuša, da bi čez dan z njim potegnili, grehu se vdali, v njegove hudobije privolili, — nikar ga ne poslušajmo. Recimo: Poberi se, satan! nimam nič več zate, sem že zjutraj vse Bogu izročil, — svoje misli, želje, besede in dejanja — si že prepozno prišel, zdaj pa tudi besede Bogu dane ne bom prekliceval.

In sami po sebi lahko veste: Če ste dobro opravljali jutranjo molitev, kako lahko vam je šlo vse od rok; tudi težave ste lahko prenašali, kdor pa zjutraj ne moli, lažje čez dan greši, nevoljno dela in še tisto vse po vrhu. Ako kaj zamudiš zjutraj zavoljo molitve, bo pa Bog tvoje delo toliko bolj blagoslovil, da ne bodeš imel zgube, ampak še dobiček za čas in za večnost! Torej radi molimo zjutraj in okusili bomo sad te molitve. Bog je z est in nam bo gotovo pomagal, da bomo čez dan držali, kar smo zjutraj sklenili. On nam je dal besedo, in ne bode se umikal, on je rekel: *Prositate in se vam bo dalo, iščite in boste našli; trkajte in se vam bo odprlo.*

J. Azman.

III. Večerna molitev.

Prositate in se vam bo dalo; iščite
in boste našli; trkajte in se vam bo od-
prlo. Luk. 11, 9.

Prositate in se vam bo dalo itd . . . tako sem včeraj nehal. Prositate in se vam bo dalo, tako danes zopet začnem zato, ker so te besede tako tolažljive in vesele za nas, ki nas vedno z novim upanjem navdajajo in k stanovitni molitvi spodbujajo. Kristijan se molitve tako rad naveliča, zato nam katoliška cerkev vsako leto križev teden hoče duha molitve v nas ponoviti in potrditi. — Je čas za delo, je pa tudi čas za molitev. Delo brez molitve pri Bogu nima cene in zaslužnja. Zato je treba pred delom moliti, ravno tako pa tudi po dokončanem delu. Včeraj sem vam pokazal, kako je treba zjutraj moliti, danes naj vam pa razložim: **K a k š n a m o r a b i t i v e č e r n a m o l i t e v .**

Ko smo dokončali svoje delo, ko smo zmerno večerjo zavžili, kaj nam je potem storiti? Ali se bomo potem precej k počitku podali? Res, potrebni smo počitka, pa vendar spat še ne smemo iti. Ko bi

se po večerji precej v posteljo podali, bi ne bili nič boljši, kakor živina, ki se tudi po zavžiti hrani vleže meni nič, tebi nič. Kristijan mora še poprej moliti, predno se k počitku podá. In hvala Bogu, da lahko rečem, da po naših krajih ljudje radi molijo zvečer, in če vas tudi še ne poznam, vendar mislim, da je ni hiše v fari, kjer bi šli brez molitve spat. Navadno molite zvečer skupaj in, če je le kolkčakj mogoče, opravljate sv. rožni venec. Ali s tem ni še vse opravljeno. Poslušajte, kaj je še treba!

Če ste skupaj rožni venec molili, potem naj vsak še sam za-se moli. In sicer moramo:

1. Boga zahvaliti za vse dobrote na duši in na telesu. Naštej vse dobrote, katere ti Bog en sam dan podeli, če jih moreš! Pomisli, kako se je nekaterim danes hudo godilo, tebi pa je šlo vse po sreči. Pomisli ob nedeljah dobrote, ki si jih v cerkvi prejel. — Če je pa po dnevu tebe ali katerega tvojih zadela kaka nesreča, nadloga, britkost, tudi za to Boga zahvali, saj on nas tudi takrat ljubi, kadar nas tepe.

2. Pomislimo, kako smo se pa mi čez dan Bogu nasproti za-držali. Ker nam je on tako dober bil, ali smo bili tudi mi njegovi dobri otroci? Ali smo spolnjevali njegove zapovedi? ali smo se greha varovali? ali smo držali, kar smo zjutraj obetali? Blagor nam, če bo vest rekla: Držal si, danes nisi grešil, ali pa le nekaj malega. Zahvalimo potem Boga, da nas je obvaroval; ne sebi, ampak njemu gré čast, ki nas ni pustil v take skušnjave priti. Če nam pa vest grehe očita, pomislimo, kje smo se pregrešili zoper Boga, zoper sebe, zoper bližnjega, v mislih, v besedah, z dejanjem, z opuščanjem, s svojimi počutki! In če nam vest več ali manj grehov očita, če smo celo kak velik greh storili, kaj potem? Potem je treba Boga odpuščanja prositi, popolnoma kes obuditi. Če pa imamo pravi kes, moramo tudi skleniti, pri prvi priložnosti, prej ko mogoče, prihodnjo soboto, pred bližnjim praznikom sv. spoved opraviti. Zakaj strašno je pasti v roke živemu Bogu. Treba je pa tudi zvečer trdni sklep storiti tega greha jutri in za naprej ne več storiti.

3. Moramo Boga prositi, da nas varuje po noči pred vsem hudim na duši in na telesu; priporočiti se moramo tudi, kakor zjutraj, Materi božji, angelju varhu, krstnemu in farnemu patronu in pomočnikom za zadnjo uro: sv. Jožefu, sv. Barbari, sv. Uršuli. Veselo in zadovoljno se bomo podali k počitku, če tako opravimo večerno molitev!

4. Pomislimo tudi, da bo enkrat prišel večer našega življenja, da bo ena noč naša zadnja in da je morebiti že nocoj! Pomislimo,

kaj bi takrat radi, da bi bili storili, da bomo že zdaj začeli, že jutri, predno bo prepozno.

In če tako opravimo večerno molitev, ljubi moji, veselo in zadovoljno se bomo k počitku podali in mirno bomo v Gospodu zaspali. Z znamenjem sv. križa, z mislijo na Boga, na smrt in nebesa, se bomo vlegli; in če bi nas Bog tudi po noči poklical, zbudili se bomo tam k naši sreči; in ko bi bili tudi v grehah, če je bil pa naš kes pravi in volja spovedati se resnična, nam bo Gospod Bog usmiljen!

Glejte, taka naj bo naša jutranja in večerna molitev in gotovo bo naše življenje drugačno. In kakor se ne smemo izgovarjati, da bi ne opravljali jutranje molitve, tako tudi nikar ne opuščajmo večerne molitve, če smo tudi trudni in zaspani. Če po letu zavoljo velikega dela ne morete veliko moliti, molite vsaj malo; ali brez molitve nikar spat hoditi, pa tudi otrok ne puščajte prej k počitku. Pomislite! za ta svet ste se toliko trudili, zakaj bi za nebesa ničesar ne storili. In da boste videli, kako moč ima večerna molitev, naj vam en zgled povem (beri Drobotnice I. 853 str. 170.)

Torej, ljubi farmani! priporočim vam jutranjo in večerno molitev; dobro jo opravljajte in sad gotovo ne bo izostal. Pa kaj bi vam še priporočal. Samo to še rečem: Poskusite, kar sem vam povedal in prepričali se boste, da sem resnico govoril. Amen. J. Ažman.

Praznik Vnebohoda Jezusa Kristusa.

Zapuščina Jezusova.

Šel je Jezus na višavo, in vjete
odpeljal jetnike; dal je darove ljudem.
Efež. 4, 8.

A. 1. Prelepa je zgodba na smrt bolnega kralja Davida. Ko ta starček čuti uro svoje smrti že blizo, skliče poglavarje, prvake in sine svoje, ter jim tako-le govori: „Poslušajte me, bratje moji, ljudstvo milo! Mislim sem Gospodu hišo zidati in že je pripravljena vsa tvarina; Bog pa mi je rekel: Ti ne boš zidal hiše, ker si v tolikih vojskah kri prelival. Salomon, tvoj sin, naj mi zida hišo, jaz pa bom utrdil prestol njegovega kraljestva, če bo vedno spolnoval moje zapovedi. Opominjam vas torej zdaj: Spolnujte vse zapovedi Gospoda! Ti pa, moj sin, Salomon! spoznavaj Boga svojega očeta in služi mu zvesto, ker Bog vidi tvoje srce in pozna misli človeka. Ako ga iščeš,

ga najdeš, če ga pa zapustiš, zavrgel te bode na vekomaj.“ Potem David izroči svojemu sinu zlato in srebro za posode, obris za svetišče, poslopje in za dvorišče. Zidaj torej božjo hišo, in Gospod bo s teboj. Na to David mirno v Gospodu zaspi.

2. Dober oče se težko loči od svojih pridnih sinov; skrbua mati milo jemlje slovo od svoje ljubljene mladine, še prijatelj se solzi, kadar svojemu zvestemu prijatelju zadnjikrat podaja svojo roko, in ako le količkaj premore, mu izroči tudi kakšen spominek. — Srénomili odhod nam poroča zgodba današnjega praznika. Jezus gré z Oljske gore v nebesa, blagoslovi svoje apostelne, ter razpošlje učit po vsem svetu, ko se povzdigne v nebeško višavo. Žalostno gledajo za njim, mile solzice se jim utrinjajo — tolaži jih lepi spominek, imenitni dar, ki jim ga je Jezus pri svojem vnebohodu zapustil, katerega sv. apostelj Pavel Efežanom in nam milo omenja ter priporočuje, govoreč: *Šel je Jezus na višavo, in vjete odpeljal jetnike; dal je darove ljudem.* (Efež. 4, 8.)

3. Otroci in dediči se veselijo bogate dedščine in obilne zapuščine za svojimi pokojnimi roditelji ali sorodniki: še vse bolj se moramo mi kristijani veseliti darov, katere nam je mili Jezus zapustil, ker njegova zapuščina je gotovo največ vredna. In kaj nam je ljubi Jezus danes na zemlji zapustil? O sicer ne srebra, ne zlata, kakor nekđaj kralj David svojemu sinu, ne obrisa za svetišče, ne načrta za dvorišče hiše božje. Jezusova zapuščina je vse lepša in imenitnejša! Da se nam bo pa naše srce božje ljubezni napolnilo, vam želim naznaniti zapuščino Jezusovo, ter rečem Jezus nam je zapustil: 1. Svojo božjo besedo; 2. svojo božjo Mater; 3. svoje božje telo.

Prikaži se, angelj božji! ogrevaj moj jezik z žarom božje ljubezni, da bi prav, dostojno in goreče razlagal o Jezusovem daru. Vi, ljubljeni poslušalci, pa me verno poslušajte!

B. Velikanske in prečudovite zapuščine bogati ljudje svojim dedičem izročujejo ob svoji ločitvi, kakor bogati gospod v Ljubljani pred kratkimi leti. Pa mnogokrat še celo na videz ubožni ljudje ali berači zapustijo veliko denarja, kakor so nam poročali dunajski listi. Srénoveselo oporoko je naredil spreobrnjeni protestant iz Holandije, ko je romal v Lurd: Za cerkev Matere božje v Lurdu je zapustil tri milijone frankov in vrh tega še velikansko svoto, iz katere se imajo kajjige o Lurdu oskrbeti v vse svetovne jezike. Najsijajnejšo zapuščino je pa ljubi Jezus danes nam napravil. Sicer ne srebra ali zlata,

on, ki je bil ubožen tako, da je na tuji posteljci umiral, da je bil v tuj grob položen — izročil nam je pri svojem vnebohodu osrečljivo zapuščino :

1. S v o j o b o ž j o b e s e d o. — Za božjo besedo ali Jezusov nauk nekateri prav malo marajo; radi bi ga zatrli — vendar pa je velike vrednosti. Dete se razveseli in potolaži, ko zasliši milodoneči glas svoje ljubljene matere in materino besedo najrajši ima. — Tako je tudi božja beseda veseli in tolažljiv glas: a) m o g o č n o zadoni in prešinja dno našega srca. — Saj veste, kako je ljubi Bog na gori Sinajski govoril; Izraelcem se je zdelo tako silovito in močno, kakor da bi najhujše gromelo in bliskalo v temni poletni noči. Božja beseda pretrese celi svet in sleherno srce. Sovražni judje priderejo nad Jezusa, da bi ga zgrabili in umorili. Zveličar božji izreče besedo, ko jih vpraša: „Koga iščete?“ in takoj samega strahu vsi sovražniki splašeni popadajo na zemljo. Hrabri Savel se peni sovraštva do kristijanov in kipi srda do Jezusa! Beseda božja: „Savel, Savel! zakaj me preganjaš?“ ga na zemljo trešči raz konja in mu srce prešine, da Kristusa milo vpraša: „Gospod! kaj mi veliš storiti?“ (Dj. ap. 9, 6.) Tudi mi bi bili Savlu podobni preganjalci Jezusa Kristusa, ako bi nas ne bila presunila beseda božja, ki je sicer grozno mogočna, pa vendar tudi še:

b) s l a d k a. O pač medenosladka mora biti beseda božja, da so jo judovske množice toliko rade in vstrajno poslušale. Cele tri dni so trume poslušale v puščavi Jezusa presladko besedo božjo. (Mark. 8, 1—9.) Pozabile so na jed in pijačo, pa tudi na svoj dom. — Sladka je bila beseda božja iz Jezusovih ust žalostnima popotnikoma v Emavz, da sta veselo nadalje korakala. (Luk. 24, 13—35.) Nebeško sladkost je občutilo potrto srce velike grešnice Magdalene, ko ji na ušesa zadoni tolažljiva beseda božja iz Jezusovega srca: „Odpuščeni so ti grehi.“ (Luk. 7, 48.) Kaj bi vam govoril o sladkosti besede božje, kakoršno je vžilo prežalostno srce Najmske matere, ko ji je ljubi Jezus rekel: „Ne jokaj!“ (Luk. 7, 13) in ji je oživil edinega sina. Morda sladkosti ji tu božja beseda vlije v prežaljeno srce. Beseda božja je pa sladka za nas v nadlogah, težavah edina tolažba. Zato jo pa moramo radi brati, veselo poslušati in visoko čislati, kakor sv. Cecilija devica, ki je kakor šumeča bučelica letala po rožicah božje besede, ter sv. evangelij vedno na srcu nosila in ga še s seboj vzela v grob (Brev. R. III.) med tem, ko je njena duša vživala največje veselje v prehudi žalosti, čutila rajsko sladkost v srčni bridkosti, in iz božje besede si zajemala nebeško radost.

Božja beseda je pa tudi: e) zveličalna, to je, vodi nas za Jezusom v nebeško kraljestvo, ako jo poslušamo in za njo hodimo. Preznane so vam besede, katere je Sin božji govoril ženi blagrujoči: „Blaženo telo, ki te je nosilo, in prsi, katere si vžival“. Rekel ji je namreč: *Pač bolj blaženi tisti, kateri božjo besedo poslušajo in jo ohranijo.* (Luk. 11, 27—28.) Božja beseda je glas Jezusa Kristusa, ki se razlega ali doni po vsem svetu, in kliče vse ljudi za Jezusom v nebeško višavo večnega zveličanja. Saj Zveličar naš sam tako uči, govoreč: *Imam še druge ovce, katere niso iz te ovčarnice; tudi tiste moram pripeljati in bodo moj glas poslušale in bode ena ovčarnica in en pastir.* (Jan. 10, 16.) Srečno je zgubljenoto dete v gošči, ako zasliši milodoneči glas ljube matere, ki ga išče in kliče domov. Še bolj srečni smo mi kristijani, da nam je usmiljeni Jezus ob svojem vnebohodu zapustil toli neprecenljivi dar — božjo besedo svojo namreč, po izreku sv. aposteljna Pavla: *Šel je Jezus v višavo in vjete odpeljal vjetnike; dal je darove ljudem.* (Ef. 4, 8.)

2. Pa še boljši dar nam je mili Jezus danes na zemlji zapustil, namreč: Svojo božjo Mater — Marijo Devico. Dal jo je nam a) za mater našo; brez nje bi bili mi le sirotice Evine — „exules filii Evae“. Ali pa veste, kolika revica je negodno dete, kateremu so ljubo mater v grob položili? Ako je tudi bogato in plemenito, se vendar od beračevega sina malo odlikuje, posebno, ako pride v zanikarne roke, ki ga zanemarjajo in zatirajo. Tako že sveti apostelj Pavel piše: *Dokler je naslednik majhen, se ne razloči od hlapca, dasiravno je gospodar vsega, ampak je pod varhi in oskrbniki.* (Gal. 4, 1—2.) In ti varhi in oskrbniki so mnogokrat brezvestni, neusmiljeni, ki ubogega črviča zmežijo, podobni kruti mačehi, ki bi svojega pasterka najrajše zadavila. Srečno si dete, ako še svojo skrbno mamico imaš pri življenju. Še neskončno srečnejši smo mi katoličani, ki imamo Marijo, Jezusovo Mater, za svojo mater!

Sicer že na veliki petek nam jo je Jezus za svojo mater dal; umirajoč na sv. križu vidi Marijo in Janeza blizo, ter s premilim glasom reče Janezu: „Glej, tvoja mati!“ (Jan. 19, 27.) In tako je dobrotljivi Jezus svojo božjo Mater Marijo podaril vsem Janezom, nam katoliškim kristijanom, za svojo mater. To se je pokazalo tudi na dan vnebohoda. Komaj je namreč bil Jezus od apostolov in kristijanov odzvet v nebesa, že so se vsi ti Marije oklenili in držali, kakor se otroci najrajši družijo svoji telesni materi. Gredó v Jeruzalem, zaklenejo se v aposteljsko hišo, in Marija Devica je bila v njihovi sredini, bila je pa množica ljudi skupaj okoli sto in dvajset: *Vsi ti*

so bili stanovitno združeni v molitvi s ženami in s Marijo, materjo Jezusa, in s njegovimi brati. (Ap. Dj, 1, 14.) Tako je Marija ljubljena mati cele mlade cerkve, vseh kristijanov — naša premila mati.

Sv. Terezija je z dvanajstim letom zgubila svojo dobro telesno mater; v bridki žalosti svojega srca hiti deklica v cerkev pred oltar Matere božje, ter milo moli, govoreča: „Ljuba Mati božja, ti veš, da sem zgubila svojo mater, zato zdaj k tebi pribežim jaz uboga revica, in te ponižno prosim, bodi zdaj ti moja mati.“ — Pa nam je tudi zadosti znano, kako skrbljiva Mati ji je res bila Marija vse njene žive dni.

O, kako srečni smo, da nam je Jezus svojo božjo mater na zemlji zapustil, ker ona je b) naša mogočna mati. Človeško srce tudi drugače misliti ne more in zdrava pamet inace soditi ne sme, in kristijana jezik kaj družega govoriti ni v stanu, kakor da je Marija naša mati mogočna že zato, ker je mati Boga. Ako je Estera, žena, pri kralju bila tako mogočna, da je moža, vladarja, ganila, da je usmiljenje skazal celemu narodu (Estera VII), ako kraljica svojega sina na zlatem tronu sedečega pregovori, da je do podložnikov milostljiv: je gotovo še v večji meri mogočna naša ljuba Gospa presvetege srca — nebeska kraljica, ki je tudi naša mati! Le pogledjte na gosijo v Kani, in spoznali boste, kako mogočna da je naša mati Marija. Sicer ona ni Bog, in nam iz lastne moči, iz lastnega žepa nič ne more dati, pa ker je mati Boga Sina, ji ljubi Jezus vse privoli, ker je naša priprošnjica. Ubogi ženin in nevesta bila sta v največji zadregi: vse polno gostov in odlične družbe, pa naenkrat jim vsega zmanjka. Marija čuti to hudo zadrego ter Jezusu reče: „Vina nimajo!“ In ta kratka in mila opombica skrbne Matere božje je bila že zadostna, da je Jezusa ganila k pomoči in še celo na čudežni način. (Jan. 2, 1—11.) In glejte: „Vina nimajo!“ — Ali je to prošnja? Ne, samo opomba je tega, kar je Jezus sam videl in vedel — pa že toliko mogočna! Kaj še le, ako Marija pred Jezusa poklekne, ako svoje svete roke sklene in povzdigne za nas, in pred božjim tronom za nas moli! Ni mogoče, da bi Jezus njeno prošnjo zavrgel; ni mogoče, da bi ljubi Bog njeno molitev preziral! Marija se je za premogočno mater svojim izvoljenim otrokom vselej skazala. V največji nadlogi in obupnosti jim je še zvesto pomagala. Zato pa tudi pobožne deklice po vsi pravici hvalite Marijo s prelepo pesnico: „Marija preblaga — Prečista in draga — Vse duše vedó — Da matere slajše — Nikoli ni b'lo. — Mogočna si mati — Bog nič ti ne krati — Kar hočeš, storiš — Ti dá, kar ga prosiš — Ti dá,

kar želiš.“ — O kristijani, le prepevajte Mariji, le hvalite svojo mater, katero vam je Jezus danes dal!

Res sladka je — „matere slajše nikoli ni bilo“; sladka pa je Marija zato, ker je: c) usmiljena mati naša. — Mogočnjaki so gostokrat kruti, trdega srca, osorni; visoke gospe so velikokrat tudi ošabne, gredó mimo ubožca, da ga še zaničujejo, bolnika se izogibajo. — Marija pa ima do vsakega reveža usmiljeno srce! Kje bi začel in kako bi skončal ta dokaz! Le vsaki sam pogledaj v svoje življenje, premisli slehri svoje nadloge in prebite bolezni, iz katerih te je Marija otela, in rekel boš prav glasno z menoj: Marija je res usmiljena mati naša!

Neke zgodbe, najnovejše, ki nam našo usmiljeno mater Marijo prekrasno osvetljuje, vam, ljubi poslušalci! ne morem prikriti, dasi sem jo že zgoraj kratko omenil. Kdo je Marijinega usmiljenja bolj potreben, kakor zabredli grešnik ali krivoverec, ki leti slep in gluha v večno pogubljenje! In enemu takemu nesrečnežu je Marija svoje maternó usmiljenje skazala. Neki protestant iz Holandije gré v Lurd, pišejo listi, in tje gredé postane katoličan. — Brž ga je srce opominjalo doma, vrniti se v sv. katoliško cerkev nazaj, in si je mislil, da to bi se morda najlože v Lurdu zvršilo, zato se je tje napotil. Pa ljuba Mati božja mu je usmiljenje svoje na stezo prinesla naproti, tako da je v Lurd dospel že kakor spreobrnjenec in spokornik, ki je svoji materi Lurdski Mariji za to milost podaril tri milijone frankov zlata, ter obljubo storil, na svoje stroške v slavo Marije za vse narode celega sveta v njihovem jeziku natiskati dati knjige Lurdskih čudežev.

Saj je pa ljubi Jezus ta neplačljivi dar, Marijo, danes podaril vsem ljudem sveta po nauku sv. apostola Pavla: *Šel je Jezus na višavo in vjete odpeljal jetnike; dal je darove ljudem.* (Efež. 4, 8.) Bodimo mu tudi mi hvaležni za ta rajski dar; zbirajmo se radi pred Marijo našo usmiljeno materjo, posebno zdaj meseca majnika! Naj ne bo med nami kristijana, ki bi svojih rok ne sklepal, svojega kolena ne pripognil pred Marijinim altarjem! Naj ne bode nobenega srca v človeškem telesu, ki bi za Marijo ne bilo, za njo ne gorelo! Ti pa, o ljuba Marija, ostani vedno naša usmiljena mati!

3. Čudežno, učenci so na Oljski gori še celi čas gledali za Jezusom, ko jim je bil zakrit; želeli so ga še videti, akoravno so Marijo Devico med seboj imeli. — Tako se godi tudi nam: Naš Zveličar nam je izročil svojo božjo Mater za našo mater in smo je vsi nezmerno veseli — pa naše oči še gledajo po drugem daru, in naše srce še boliši dar poželjuje. Ali pa more nad Marijo še kaj boljšega biti? Da, pa le samo eden edini dar je še nad Marijo, ki ga naše srce poželjuje, in tudi ta dar je Sin božji pri svojem vnebo-

hodu *dal na zemlji ljudem* (Efež. 4, 8.) — ko nam je zapustil: Svoje božje Telo v presvetem altarskem zakramentu. Naj mi vaša pobožna potrpežljivost dovoli, da vam še o tem nebeškem daru nekaj malega omenim.

Že na veliki četrtek so apostoli za mašnike posvečeni dobili oblast, moč in povelje: spreminjati kruh in vino v živo telo in pravo kri Jezusa Kristusa. (Luk. 22, 19—20.) Pa kakor mi daljnogleda in očali ne rabimo, dokler nam je predmet blizo in viden očem, tako so apostoli Jezusa očitno gledali telesno in živo, in še-le po odhodu v nebesa so se podeljene oblasti posluževali ter se zbirali k spremenitvi in lomu kruha, pa gledali zakramentalnega Jezusa v altarski skrivnosti; tako je Zveličar naš tudi nam zapustil ta nebeški dar — presv. rešnje Telo, katerega nekateri kristijani a) p r e m a l o c e n i j o. Tako je že Pilat božje telo Jezusa Kristusa malo čislal, kakor nič vredno truplo. Sv. evangelist Marka nam to popisuje: Ko je bil Jezus na sv. križu umrl in so ga morali takoj pokopati, gré bogat, pobožen trgovec Jožef Arimatejec srčno k Pilatu in zahteva telo Jezusovo. Pilat se čudi, če je že mrtev, pokliče stotnika, ki naj gré gledat. Stotnik se vrne, ter naznani, da je Jezus res že mrtev. *In ko je zvedel od stotnika, je podaril Jožefu telo.* (Mark. 15, 45.) Pa sv. pismo ima izraz „donavit“ — je podaril telo — brez zamembe, plačila ali rešnine. Pilat je telo Jezusa Kristusa tako malo čislal, da ga je dal zastonj, da ga je izročil brezplačno!

In koliko je sedanji čas takih kristijanov, ki nič ali premalo častijo božje telo Jezusa Kristusa, da se za sv. mašo ne brigajo, pri kateri se Jezus daruje za nas; da altarskega zakramenta ne uživajo v sv. obhajilu; da ga polagajo v grešno blato nespokorjenega srca; da se ne odkrijejo, ne pokleknejo.

Mi pa tega ne delajmo, ker božje telo je: b) n a j v e č j i d a r — nebeški dar. Večjega, imenitnejšega ne premore ne nebo, ne zemlja vsa, kakor je božje Telo Jezusa v altarskem zakramentu. To je tisti dragoceni biser na njivi sv. katoliške cerkve, za katerega je kupec vse prodal pa šel in si kupil ta edini biser. (Mat. 13, 46.) Žlahtni biser v božjem grobu na Kalvariji, žlahtni biser v tabernakelju, presveto telo Jezusa je več vredno ko tvoja njiva, gorica, več ko vesoljna zemlja, ker je pravo živo telo Sina božjega, Zveličarja našega! Po vsi pravici torej sv. Mati katoliška cerkev v kanonu posvečeni kelih presvete rešnje Krvi imenuje „prežlahtni kelih“. (Accipiens hunc praeclarum calicem.)

Pobožnega obsega časnik „Pilger“ je donesel ta-le čudoviti račun: „V mestu Regen je imel neki grajščak staro vino, čegar ena kapljica je stala 40.000 tolarjev. Pa saj tudi nam je kapljica našega vina prav draga z vsemi potroški vred. — Še večje vrednosti, kakor 40.000 belih kron je ena kapljica Jezusove presvete krvi, ki nas more očistiti in posvetiti; še večje vrednosti, kakor 40 milijonov zlatov je vredna ena posvečena hostija, ki nam zamore kupiti celo nebeško kraljestvo. *Ako kdo je od tega kruha, uči Jezus sam, bo živel vekomaj.* (Jan. 6, 52.)

Zato so pa pravoverni kristijani to sv. zapuščino — božje telo — tudi vselej: c) n a j b o l j l j u b i l i. — Berite legende, čudežno najdemo ondi prikazen: Naj so svetniki živeli v Arabski puščavi, ali v apeninski votlini, naj so bili skriti pod zemljo ali na visokih stolpih in zračnih stebrih, naj so jokali v palačah ali molili v bajtah: vseh oči pa so se obračale proti hišici Jezusa Kristusa, vseh srca so bila ljubezni do božjega telesa goreča; zakramentalni Jezus je bil cilj in središče njih misli in željâ. Le pomislimo samo sv. Terezijo, ali sv. Alojzija, pa sv. Tomaža Akvina.

Tako je pa tudi še zdaj pri vseh pobožnih in izvoljenih dušah. Ako so roke pri delu — srce pri Jezusu, ako so oči solzne — gledajo na božje telo, ako je srce tvoje žalostno — vleče te v cerkev pred altarski zakrament. Ta ljubezen do božjega telesa je tudi vas danes sem pripeljala k sv. obhajilu v toliki obilnosti, k sveti maši v tako goreči pobožnosti, da po vsi pravici in resnici smemo pred božjim telesom zapeti: „Jezus moje poželenje — Moj edini ljubljjenik — Ti si naših duš življenje — Ženin in Odrešenik. — Vsaka še tak' dolga cesta — Se mi pot veselja zdi — Da le pridem tje do mesta — Kjer kraljuješ — Jezus! ti.“

C. Zadosti je, ljubi moji! Šel je Jezus na višavo, in vjete odpeljal jetnike; dal je darove ljudem, katere sem vam zdaj naštel in razlagal govoreč o Jezusovi zapuščini; zapustil nam je: svojo božjo besedo, svojo božjo mater, pa še svoje božje telo! Veselimo se torej teh nebeških darov: Ohranimo Jezusa božjo besedo, da vselej po nji živimo; ljubimo božjo mater Marijo, da radi k nji prihitimo; molimo goreče božje telo Jezusa Kristusa zdaj tukaj v ti solzni dolini v altarski skrivnosti, naj bi se nam ljubi Jezus na nebeški višavi dal najti, gledati in vživati v svoji slavi na vse veke. Amen.

Simon Gaberc.

Šesta nedelja po Veliki noči.

I. Preganjanje prvih kristijanov.

Pride celó ura, da bo vsak, kateri vas umori, menil, da Bogu službo stori.

Jan. 16, 2.

Že nekaj nedelj beremo evangelije samo žalostne vsebine. Sporočajo nam namreč ti povelikonočni evangeliji one ganljive besede, katere je Jezus za slovo govoril svojim učencem ter jim napovedoval velike britkosti in hude stiske, mnogo zaničevanja in preganjanja zavoljo njegovega imena. Da bi jih pa ne bile vse preveč užalile njegove preroške besede, jim obeta pomoč in tolažbo sv. Duha ter jim napoveduje, da bode le malo časa trajalo njihovo trpljenje in da se bode spremenilo v neizmerno večno veselje. — Najbolj žalostna in otožna se mi pa zdi vsebina današnjega sv. evangelija, ko Jezus kar naravnost pové svojim apostelnom, da jih bodo sovražniki, kateri nočejo poznati edino pravega Boga, morili ter v svoji slepi strasti še mislili, da s tem Boga častijo.

Kakor so se vsa druga prerokovanja Kristusova natanko spolnila, spolnilo se je tudi to prerokovanje o grozoviti mučeniški smrti. Vsi aposteljni po vrsti so bili mučeni in razven Janeza so vsi prestali mučeniško smrt. Pa ta osoda, po eni strani tako žalostna, po drugi pa tako vesela osoda, ni zadela samo aposteljnov, marveč milijone in milijone spoznavalcev Kristusovih je bilo pomorjenih, zato ker niso hoteli zatajiti in zavreči njegove svete vere. Nad 300 let je tekla dragocena mučeniška kri; kakor aposteljni, tako navdušeno in srčno so prestajali tudi prvi kristijanje za Kristusa najhujše muke ter s svojo mučeniško smrtjo junaško dajali spričevanje Jezusu Kristusu; saj mučeništvo, s ptujo besedo „martyrium“, pomeni spričevanje. Veliko, grozno veliko so pretrpeli kristijanje nekdanj zavoljo svete vere; ne morem pokazati vseh spričevanj, ki so jih dajali za Jezusa; le neka tere muke vam hočem opisati, da bi se ob tej junaški srčnosti tudi mi ogreli in Jezusu dajali spričevanje, kar nam je zdaj tako olajšano, ako se primerjamo prvim kristijanom.

Še čez 300 let kristijanje niso smeli biti kristijanje, niso smeli očitno spoznati svoje vere, Jezusa Kristusa ne častiti in moliti. Neverski in malikovalski poglavarji, posebno rimski cesarji, so jim veskozi stregli po življenju. Samo v rimskem cesarstvu se šteje deset

poglavitnih, silnih preganjanj. Prvo je bilo pod nespametnim in hudobnim cesarjem Neronom. Rekel je ta hudobni cesar rimsko mesto zažgati iz radovidnosti požara. Zvrnil je pa vso to krivico na kristijane in razglasil, da so oni mesto zažgali. Tedaj jih začne loviti in kakor divje zveri in strupene kače moriti. Nekaj so jih zašili v živalske kože in ščuvali s psi, nekaj pribili na križe, nekaj oblili s smolo in po noči zažgali, da so namesto bakelj svetili nevernikom. Ta cesar je rekel tudi sv. Petra križati in sv. Pavla ob glavo djati. Rekel je celó, ko bi vsi kristijanje imeli le en vrat, bi najraje, da bi ga kar ob enem jim mogel odrezati!

Cesar Domicijan je bil ravno tak. Pod njegovim vladarstvom so sv. Janeza Evangelista in aposteljna vrgli v kotel vrelega olja; ker se mu pa nič ni zgodilo, so ga potlej pregnali na samotni otok Patmoz. Sv. Antysa so zaprli v nalašč zato iz bakra narejenega votlega vola, so spodaj zakurili in tako pekli vernega kristijana, in mnogo drugih.

Že sama sveta krščanska vera, katera veleva zatajevanje in ponižnost, je morala biti nevernikom, poželjivim in prevzetnim, kakoršni so bili v Rimu, seveda zoperna. Vrh tega so pa tudi kristijane opravljali in obrekovali, kakor so vedeli in znali. Karkoli so si slabega, grdega, hudobnega mogli izmisliti, so kristijanom pripisovali. In tako je prišlo, da so celó sicer dobri cesarji (Trajan) jih preganjali, ker so verjeli hudobne laži in obrekovanja. Kar je Jezus Kristus prerokoval, se je natanko spolnovalo. *Prišel bo čas, jim je rekel, ko bo vsakdo menil Bogu dopadljivo delo storiti, ako vas umori.* Včasih je ljudstvo samo divjalo in jih hotelo pokončati; judje zlasti so ajde podpihovali zoper kristijane. V svoji divji slepoti so judje in ajde kar s kamenjem in ognjem šli nad kristijane; včasih so celó njih na pol segnjita trupla izkopali iz zemlje in na drobno razsekali.

Bili so nekateri cesarji do slehernega dobri in pravični, samo do kristijanov divji in grozovitni. Če tudi niso sami ukazovali, kristijane moriti, so pa vendar dovolili in pripustili, da so neusmiljeni deželski poglavarji jih morili, kakor so hoteli. Bere se v nekem pismu iz tistega časa: „Mučenci so tako raztepeni in razmesarjeni, da se jim žile in osrče vidi; gledalci so jokali iz usmiljenja, sami pa niso kar glasú dali od sebe. Bolj je bila njih duša zamaknena v Jezusa Kristusa, kot v telesne bolečine. Potlej so jih zaprli, da jih bodo pozneje vrgli med divje zveri. V ječi so morali s svojimi ranami na samih ostrih in reznih kamnih ležati.“

Posebno hudo in strahotno preganjanje je vstalo na Francoskem v mestu Lionskem (177 p. Kr.). Oblastniki, vojaki, možje in žene so divjali zoper kristijane. Obdolžili so jih groznih pregreh, ki se še imenovati ne smejo v krščanstvu, in jih tudi nihče izmed kristijanov ni storil. Med drugimi so mlado deklico Blandino mučili od jutra do večera tako, da so se rabeljni sami že utrudili in niso več mogli zapopasti, da kristijana, z več kot tisoč ranami obdana, še živi. „Jaz sem kristijana, in pri nas se ne dela nobena pregreha,“ je govorila v najhujšem trpljenju. Cerkvenega služabnika so ondi z gorečim železom žgali, da nazadnje ni bil človeku več podoben; vendar je neprenehoma klical: „Jaz sem kristijan.“

Imeli so ondi pagani svoj malikovalski praznik, in silno veliko se jih je sešlo. Tedaj je hotel oblastnik jim veselje napraviti, in pripeljati reče vse vjete kristijane pred nje. Ukaže jim vero v Kristusa zatajiti, toda zastonj; še le veliko veliko družih je k njim pristopilo in verovalo v Kristusa. Na to so jih nekaj z mečem pomorili, nekaj divjim zverinam vrgli; toliko so jih bajè takrat pokončali, da je njih kri kakor v potokih tekla po velikih trgih.

Pod cesarjem Severom se je pričelo novo preganjanje. V njegovem času so po Egiptovskem, posebno v Aleksandriji, ravnali skoraj ravno tako, kakor poprej v Lionu.

Je pa to preganjanje za nekaj časa utihnilo, pa je zopet še le huje se vnelo. Kadarkoli je prišla nad cesarstvo kaka nesreča, ali vojska, ali kuga, ali lakota, so precej bili vsega tega kristijanje krivi. „Oni so razžalili naše bogove,“ so rekli ajdje, „zato se nad nami jezé.“ Njih jezo potolažiti so pa klali in morili na vse mogoče načine kristijane. Pod cesarjem Maksiminiom so zlasti duhovne morili, drugi so jemali njih premoženje in so jih preganjali v tuje dežele. Cesar Decij je vnovič zapovedal močno preganjati kristijane. Pod njim je bilo to prav hudo, da jih niso kar na nagloma umorili, ampak so jih počasi mučili, jim delali obljube in žugali, in so res marsikatero zapeljali. Stariši so zatožili svoje otroke, otroci svoje stariše pri paganski gosposki, ako so postali kristijanje.

Cesar Valerijan je bil od začetka prav dober kristijanom; pozneje se je dal pa premotiti in je ukazal jih sploh preganjati. Veliko krvi je bilo prelite, veliko kristijanov po ječah, po lomih, kjer so morali kamenje lomiti in so silno trpeli; veliko pregnanih v tuje kraje.

Pod tem cesarjem je bil umorjen tudi sveti Lavrencij. Prejel je že šesti blagoslov in je po svoji službi stregel pri sv. maši, je verne obhajal, čul nad cerkvenim premoženjem in skrbel za uboge. Papeža

Ksista II. so neverniki popadli, ko se je ravno napravljaj maševati, ga zvezali in peljali v ječo, kmalu potem v smrt. Sveti Lavrencij, videč svojega svetega pastirja in duhovnega očeta peljati v smrt, gre za njim in milo joka. „Kam greš, oče,“ je rekel sv. papežu, „brez svojega otroka? Kam greš, o sveti mašnik, brez svojega služabnika? v čim sem te razžalil, ki me zapustiš? Le poskusi me, če sem vreden tvojega izvoljenja, ki si me storil deležnega krvi Jezusa Kristusa.“ Vse to je pa govoril sv. Lavrencij, ker je hrepenel ž njim trpeti in za Kristusa kri preliti. „Moj sin,“ mu sveti Ksist odgovori, „ne zapustim te ne, za vero Jezusovo boš več trpel, kot jaz; čez tri dni boš za menoj prišel.“ Sveti Lavrencij gre na to ves vesel domov in razdá vse cerkveno premoženje med uboge. Oblastnik rimskega mesta zvé, da sv. Lavrencij ubogim obilno deli, méni, da imajo kristijanje bogate zaloge, in jih hoče imeti. Sveti Lavrencij gre in spravi skupaj uboge vdove in sirote, in gre povedat oblastniku: „Pridi pogledat zalog našega Boga.“ Oblastnik, vidéč množico ubozih, se razsrdi nad sv. Lavrencijem, ukaže služabnikom ga raztepsti in razmesariti. Ves je bil krvav, pa njegova močna duša ni oslabela. Zapovedal je oblastnik ga položiti na raženj in počasi peči na žrjavici, da bi v teh hudih bolečinah dolgo umiral, pa brž ne umrl. Voljno je trpel, ker močnejša je bila v njem gorečnost ljubezni do Boga, kot ogenj. V molitvi je nazadnje v Gospodu zaspal v letu 258.

Za cesarjem Valerijanom je bil nekaj časa mir. Kristijani so se hitro množili in že so si nekaj cerkvâ sezidali. 300 let po Kristusu je že preteklo, kar vstane novo preganjanje. Cesar Dijoklecijan ga je ukazal. Cerkve so jim skoraj povsod opustošili, sveto pismo jemali in v ogenj pometali; v Nikodemiji več tisoč pomorili, v ognju ali v morju, v katero so jih s kamenjem na vratu potopili. Nekaterim so kosti polomili, za noge so jih obešali in pod glavo naredili ogenj, roke, noge, posamezne ude počasi jemali, na žrjavici žive pekli, na drevesa obešali in razpolovili, 6000 vojakov pomorili in poklali. . .

Kristijanje! strah in groza sprehaja človeka le poslušati ali brati te grozovitne muke; in kaj še le jih gledati ali celó trpeti. Cele bukve bi lahko popisal, kdor bi hotel natanko pripovedovati te mnogotere grozovitosti. Koliko jih je bilo samo v rimskem cesarstvu pomorjenih! Koliko po drugih krajih! Koliko jih je zavoljo svete vere kri prelilo, katerih imena so zapisava le pri Bogu, v bukvah življenja. Pa iz tega, kar sem vam dosihmal povedal, že spoznate, kako drago odkupljena je naša sveta vera. Kri Jezusa Kristusa je posadila to drevo krščanstva, kri mučencev ga obličala. In kri mučencev je bila seme novih kristijanov. Bolj ko so jih morili, več jih je bilo. Veliko so trpeli prvi kristijani zavoljo svete vere, veliko se trpi še po mnogih deželah, predno se spozna in potrdi. Nam pa je tako

lahko, sveto vero spoznati. O kolika sreča za nas, da smo rojeni v takem času, ko je vsaj med nami noč nevere in grdega malikovanja minola, da smo izrejeni v takem kraju, kjer se časti in moli pravi živi Bog, da imamo krščanske, morebiti pobožne stariše, ki so skrbni za naše zveličanje, da živimo v takem stanu, kjer zamoremo veliko dobrega storiti. Kristijanje! spoznajmo velike dobrote, ki nam jih Gospod Bog skazuje dan na dan, na duši in na telesu, bodimo mu hvaležni za življenje in zdravje, za jed in pijačo, posebno pa za neprecenljivi dar svete krščanske vere. Včasih so bili kristijani preganjani in mučeni, pa so vendar veseli Jezusu služili, ali smo mi pripravljeni, zavoljo Boga, zavoljo svete vere tudi kaj trpeti? Ali smo pripravljeni, rajše vse prestati, kot Boga z grehom žaliti? Daleč, več ur, več dni daleč so hodili včasih kristijani k službi božji, in kako zvesto so jo opravili; ali imamo mi njih gorečnost in zvestobo?

Kolika sramota, ako kdo zdaj ne gre k službi božji, ko mu je pot do nje tako kratka in lahka! Prvi kristijani so bili vedno v smrtni nevarnosti, kadar so poslušali svoje učениke, ki so jim razlagali Kristusov nauk; kolika sramota za kristijana, kateri ga zamuja sedaj v mirnih časih! Prvim kristijanom je bilo treba toliko grozovitih muk prestati ali celó življenje dati, ako so se hoteli greha obvarovati; kako sramotno za nas, ako se damo vsaki malenkosti premagati in nočemo nikake težave prevzeti, da bi premagali svoje skušnjave. O, zanaprej bodi to drugače; junaško se premagujmo tudi mi in zvesto spolnujmo dolžnosti svoje, tudi mi dajajmo Kristusu spričevanje z lepim življenjem, da bomo vredni kedaj prišteti biti onim presrečnim služabnikom, o katerih sem vam danes govoril. Amen.

† Jos. Marn.

2. Pohujšanje.

To sem vam govoril, da se ne pohujšate. Jan. 16, 1.

Današnji evangelij me napeljuje na reč, ki je vsega premisleka vredna. Naš Gospod Jezus namreč govori tukaj o pohujšanju, ko pravi: *To sem vam* itd. . . . Kaj jim je povedal? da pride ura . . . in zakaj bi se pohujšali? Zato, ker bi ob času preganjanja utegnili odstopiti in vero zatajiti, ko bi jim Jezus naprej ne bil povedal. — Glejte, kako je Jezus skrbel za svoje aposteljne, kako se je bal, da bi se ne pohujšali, (da jih je že naprej svaril in opominjal); mora

pač pohujšanje velika reč biti! In je tudi res, kakor Jezus sam na drugem kraji govori: *Gorje svetu zavoljo pohujšanja!* (Mat. 18, 7.) Gorje človeku, po katerem pohujšanje pride! *Bolje bi bilo, da bi se mu mlinski kamen . . .* Ljubi moji farmani! Kako je z vami v tej reči? Ali se v naši fari kaj pohujšanja godi ali nič? O, ko bi ga ne bilo, kako bi bil jaz vesel; ne bilo bi treba o tej sitni reči govoriti. Ker pa dobro vem, da se veliko pohujšanja godi, pa molčati ne smem. (Morebiti bom ravno tako malo opravil, kakor prejšnji gošpod, ki so vas tolikokrat svarili, pa to me ne plaši.) Jaz moram govoriti in precej iz začetka ta studenec vseh pregreh mašiti, da mi pri sodbi Bog ne poreče: Za pastirja sem te postavil; ti si bil pa kakor pes, ki lajati ni znal!

Torej zoper pohujšanje povzdignem danes svoj glas in rečem:

1. Pohujšanje je velik, strašen, peklenski greh;
2. torej se ga varujmo!

Kaj je pohujšanje! To že beseda sama pové. Po vsakem grehu je človek slabši, hudobniši, hujši; in če si ga ti v kak greh zapeljal ali mu priložnost dal, da je grešil, si ga ti pohujšal. — Pohujšanje se zgodi na več načinov: a) ali z besedo; b) z dejanjem in obnašanjem; c) z opuščanjem potrebnega svarjenja.

Zdaj pa pogledjmo, kaj tisti stori, ki drugzega pohujša?

1. Kdor sam za-se greši — je le svojo dušo pogubil; kdor pa drugim pohujšanje daje, pa ne pogubi samo svoje, ampak tudi duše svojih bližnjih. Zato se imenuje pohujšanje peklenski greh, zakaj vsak pohujšljivec je pomagalec hudičev, in velikokrat to stori, kar hudič sam ne more. Hudič ni zadovoljen, da je sam pogubljen; on želi, da bi bili tudi vsi ljudje z njim. Zato je Evo zapeljal in skuša še zdaj vsacega zapeljati. Zato se tudi imenuje morilec od začetka, ker duše mori.

2. Kaj stori, kdor druge pohujša? Tisti trga Jezusu drago odkupljene duše in jih hudiču izdaja. Dušo večnega pogubljenja rešiti, je prišel Jezus na svet, 33 let je za-njo hodil, je trpel in umrl za-njo — in pohujšljivec jo v eni uri, v enem trenutku pripravi v pogubljenje.

Sveti Albert Veliki je imel v svoji sobi čudovito podobo, ki je bila tako umetno sestavljena, da je sem ter tje še kaki človeški glas dala od sebe. Nekega dne vstopi njegov učenec, sv. Tomaž Akvinski, ki ni ničesar vedel o tem umetnem stroju, v sobo, in misleč, da je

to sam hudobni duh, ki ga je prišel motit, zgrabi in vrže na tla, da se vse razdrobi. Ko vstopi Albert in vidi, kaj se je zgodilo, vsklikne: „Moj sin! kaj si storil? Glej, delo 30 let si uničil v eni uri!“ Še hujše grešnik . . .

3. Kaj stori pohujšljivec? Tako škodo, ki se skoraj nikdar več in nikoli ne dá popolnoma popraviti; škodo, ki se hitro razširja, strašno narašča in podeduje od roda do roda. — Ti pohujšaš samo enega, ta morebiti dva druga, ona dva deset družih in kmalu je na stotine pohujšanih; tako da je včasih prvi pohujšljivec že davno v prah se razsul, njegov greh, njegova zalega pa še vedno raste in cvete, seveda na njegov račun. Tisoč let je že, kar je Focij, carigrajski patrijarh, odstopil od katoliške cerkve in s seboj potegnil staroverce. Njegov greh, njegovo pohujšanje je še zmiraj večje, ker še danes se staroverci niso povrnili v katoliško cerkev. Tak pohujšljivec ima milijone pogubljenih duš na vesti. Ravno tako Luter, katelega greh se danes čez 400 let še drži, in tako vsi drugi krivo-verci. — In to pohujšanje je toliko večje, kolikor imenitniši je tisti, kdor druge pohujša, kakor sta imenovana dva. Godi se, kakor tam, kjer veliko drevo posekajo. Ako veliko drevo pade, veliko malih podere. — Strašno pohujšanje od duhovnov, starišev, gospodarjev, gospodinj. — Kako se je stari Eleazar pohujšanja bal, posebno že za voljo starosti? Rekel je: „Kaj bo mladina mislila, če jo jaz stari mož s slabim zgledom pohujšam?“

4. Kaj pohujšanje še stori? — Da se počasi greh vdomači, da sramožljivost zmiraj bolj zgine. Nekateri grehi so sami na sebi taki, da je človeka že sram, ako na to misli ali kaj tacega sliši. Tak greh je nečistost. Dokler so le nekateri v tem prizadeti, kakšna sramota jih preganja, skoraj se med svet ne upajo; če se ga enkrat večjidel poprimejo, pa najgrši greh nima več sramu; počasi se ga tako rekoč navadijo. Kakšna sramota je bila kdaj za tacega dekleta, ki se je tako daleč pregrešila? In dandanašnji se bi že kmalu tista morala sramovati, ki je poštena; mladenič pa tisti, ki pošteno živi sam za-se. — Kedar so neveste z venci hodile k poroki. Koliko je zdaj takih, da bi smele pri poroki po pravici venec nositi? Ko bi vaši ranjki, ki so živeli pred sto leti, zdaj vstali ter videli tako splošno zdivjanost, ki jo je pohujšanje zakrivilo, od sramu bi šli v grob nazaj!

5. Kaj pohujšanje še stori? Da nobeno opominjevanje naprej-postavljenih, duhovnov in starišev več ne pomaga. Če duhoven svari, pravijo: „One okregajte, ki so starejši, pa niso nič boljši.“ Če stariši svaré, pa pravijo otroci: „Zakaj pa sosedove gredó . . . saj je una

tudi taka; saj nisem jaz prva, pa tudi zadnja ne bom! — En pohujšljivec več podere, kakor more pet misijonarjev ali deset duhovnikov izzidati.

6. Kaj pohujšanje še stori? Za pohujšljivca težko smrt, strašno sodbo. Berengar, ki je krivo učil o sv. Rešnjem Telesu . . . Bog bo pri sodbi terjal duše od pohujšljivca. Kje je tvoj brat Abel? Kam si njegovo dušo pripravil? Njegova kri kliče k meni za maščevanje. — Stariši, kje so duše vaših otrok? — Gorje, če so se zavoljo vašega pohujšanja pogubili! Z njimi vred bo pogubljena tudi vaša duša! Tukaj in tam vaši izgovori ne veljajo. Saj jih ne učim tako, pa si jim tak izgled dajal. Ti nisi rekla otroku: kolni, pa te je slišal. Ti nisi rekla otroku: nečistost uganjaj, pa si sama taka bila ali pa te je otrok videl!

O gorje svetu zavoljo pohujšanja! Pohujšljivec se težko težko spreobrne. Morebiti so že nekatere duše tam, ki si jih pohujšal in v pekel pripravil. Veš, kaj delajo tam? Kolnejo te in nič drugega ne želé, kakor da bi ti tudi pogubljen bil!

Ljubi moji! Ali ni to tedaj strašen, grozoviten, zares peklenški greh: pohujšanje? — Ali bomo še trpeli ta greh med seboj? O nič več! Danes hočemo križanemu Jezusu obljubiti, da nič več! Kar smo pa že pohujšali, hočemo z lepim krščanskim življenjem popraviti, česar pa več ne moremo, bomo pa za odpuščanje prosili našega gospoda Jezusa Krisusa. Amen.

Jan. Ažman.

Binkoštna nedelja.

Ogenj sv. Duha.

Prikazali so se različni jeziki v podobi ognja. Ap. dj. 2, 3.

A. 1. Čudovito lepo se je razvila božja narava, prekrasen je zemlje obraz; vse je veselo, vse je zeleno, vse je okinčano, opleteno, vse cveté, vse diši. In po slovenski zemlji se veselo petje razlega: „Vsa drevesa v čast Marije — nosijo venčane glave.“ — In to je učinilo ljubo solnce, ki se je vrnilo k nam, to je provzročil pohlevni dež, ki je zemljo rosil in mile rožice zbudil iz zimskega spanja.

2. Kar je ljubo solnce za polje in livade, kar je topli dež za travo in dišeče rožice, to je božji Dub za naše srce, ki ga otaji in

stori, da postane cveteč božji vrtec, v katerem raste trava dobrih misli, cvetejo rožice krščanskih čednosti, pa tudi zori sladki sad zveličanskih del. Zato sveta cerkev moli in prosi Boga, naj razlije svetega Duha na zemljo, da postane dišeč vrtec zveličanskih čednosti, govoreča: *Razpošlji svojega božjega Duha, in se bo prestvarila, in obnovljen bo zemlje obraz.* Posebno danes ta molitev k sv. Duhu vzhaja iz vseh cerkev sveta, ko je god in obletnica prihoda sv. Duha prvokrat, kakor ste to prečudežno zgodbo zopet slišali v današnjem svetem berilu. *Ko so bili dopolnjeni dnevi petdesetnice, so bili vsi vkupaj na tistem mestu. In vstal je nagloma z neba šum v podobi prihajajočega silnega piša, in je napolnil vso hišo, kjer so sedeli. In so se jim prikazali različni jeziki v podobi ognja, in je sedel na nje posamezne. In so bili vsi napolnjeni s sv. Duhom, in so začeli govoriti v mnogoterih jezikih, kakor jim je sv. Duh dajal izgovarjati.* (Ap. dj. 2, 1—4.)

3. Brez sv. Duha smo suhe veje, smo mlačni za dobro, goreči za greh in žareči za peklo. *Katerékoli pa tira Duh božji, zagotavlja sveti apostol Pavel, oni so otroci Božji.* (Rim. 8, 14.) Tedaj mora ogenj sv. Duha pač jako močen biti, ker ubogo grešno stvar, upornega grešnika, pritira do nebes, ter ga spremeni in poplemeni za otroka Božjega. Kako srečni bi tudi mi bili, če bi nas sveti Duh danes prešinil z neugasljivim ognjem božje ljubezni! In ravno zato povzamem iz sv. berila kratke pa pomenljive besede: *Prikazali so se različni jeziki v podobi ognja* za dušni pouk in premišljevanje ter vam kanim govoriti o ognju sv. Duha, kako da je gorel: 1. pri svetnikih, 2. pri nas.

Obrnimo srce in roke proti nebu in vzdihnimo, ponižno govoreč: „Pridi sveti Duh! Napolni srca svojih vernikov z ognjem božje ljubezni. Ljuba mati božja, kraljica majnika, ti izvoljena posoda svetega Duha, prosi za-me in za moje ljubljene poslušalce! V tvojem imenu govorim.“

B. 1. Čudežno zgodbo nam je ohranilo sveto pismo stare zaveze o gorečem grmu. Pobožni Mojzes je pasel Jetrove ovce. Enkrat žene drobnico daleč v zaraščeno puščavo, in je pripasel do gore „Horeb“. Tukaj se mu sam Bog prikaže v ognjenem plamenu iz srede grma. Mojzes se čudi, da grm plamti, pa ne zgori, in se mu bliža. Gospod ga pa posvari: „Ne bližaj se sem! Sezuj svoje črevlje raz svoje noge, ker mesto, kjer stojiš, je sveta zemlja.“ „Kdo pa si?“ vpraša Mojzes ter zasliši glas: „Jaz sem Jehova, Bog tvojih očetov.“ Mojzes, poln sv. straha, zakrije svoj obraz, ker si ni upal

pogledati v Boga. Gospod pa nadaljuje, govorič: „Videl sem revščino svojega ljudstva v Egiptu; rešil ga bom in vpeljal v dobro in prostorno deželo, po kateri se cedi med in mleko. Idi k Faraonu, kralju, in izpelji moje ljudstvo iz Egipta.“

To tajno prikazen je ljubi Bog današnji dan vsem ljudem razodel, ker: „Prikazali so se različni jeziki v obliki ognja.“ Kar je bilo v starem testamentu zakrito, to je v novi zavezi razvito. Na mesto podobe gledamo resnico. Ljubi Bog je danes iz nebes na zemljo vsipal ogenj sv. Duha, ki je najlepše plamenel:

1. Pri svetnikih. Zveličar božji je svojim poslušalcem nekdaj rekel: *Ogenj sem prišel na zemljo prineset, in kaj hočem, razven da se vname?* (Luk. 12, 49.) Ta sveti ogenj božjega Duha je ljubi Jezus danes vrgel na zemljo v grmovje človeškega srca in sladnosti, pa je pri svetnikih pokazal čudovit plamen, prelepi blišč nebeških čednosti in sicer najpoprej in najlepše: a) pri Mariji Devici. — Razumevno je, da kdor najbližje razbeljene peči sedi, tisti je tudi najbolj vroč ali goreč. Srce Marijino je bilo najbližje ognju sv. Duha, Mati božja je bila v najtesnejši zvezi s sv. Duhom, zato je pa bila ona tudi med vsemi razgretimi najbolj vroča ali goreča v ognju sv. Duha, tako, da jo po pravici očudujejo vsi cerkveni očaki. Tako sv. Brnard imenuje Marijo: *žarečo ljubezen, ker božja ljubezen je prešinila njeno dušo pa tudi njeno srce tako mogočno, da je ljubila iz vsega srca, iz vse duše in iz vseh svojih moči.* Sv. Katarina Sijenska zamaknjena moli: „O Marija, ti si nosilka božjega ognja, ti si voz ognjeni, na katerem se je Sin božji k nam na zemljo pripeljal.“ Ker po besedah zveličanega Petra Kanizija *je ona Jezusa ljubila edino in neprimerljivo v neizmerni ljubezni.* Zaslišite o tem še govoriti sv. Alfonza Ligvorija, ki medenosladko pravi: *Marija je vse svoje žive dni vedno rastla v popolnostih in v ljubezni božji. Vse misli in želje njene so bile na Boga obrnene. Ona ni storila nobenega giba, pogleda, vzdihla razven le za božjo čast. Srce Marije je sam ogenj in plamen.* Saj je ona obsenčena in vžgana z ognjem sv. Duha. O nji veljajo v najboljšem pomenu sv. besede današnjega berila: *Prikazali so se različni jeziki kakor ognja.* (Ap. Dj. 2, 3.)

In za njo se ta ogenj sv. Duha prelepo žari b) v sv. aposteljskih. Zato piše sv. Efrem Sirec.: *Apostoli so prejeli zveličalni ogenj, ki pregrešno trnje požge in razsvetljuje dušo,* in sicer zato so ga, pravi sv. Avgustin, sprejeli, *da bi grehe sveta zažgali in uničili,* ter ljudi očistili za nebesa, po nauku sv. Gregorja Velikega, ki pravi: *Sv. Duh je prišel kakor ogenj, ki popali seno na našem telesu — posvetnost — in da zlato — pobožnike — prekuha in očisti.*

Zdaj pa le pogledjmo na svete aposteljne vse, kako jih sv. ogenj nezadržljivo tira križem sveta; kako žari njihovo srce v neugasljivem ognju božje ljubezni; kakor žareči vlaki letijo med divje narode, na vse strani iz njih letijo žgeče iskre ognja sv. Duha. Posebej pa po-

mislimo čudoviti ogenj božji v sv. Petru apostolu. Komaj so se prikazali različni jeziki kakor ogenj, že stopi hrabrosrčen prvak pred zbrane jude, ter jim pogumno pridiga. Ali pa veste, kaj in kako je sv. Peter judom pridigoval? Ali jih je pohvalil? O ne! hudo jih je grajal, storjeno krivico jim je ostro očitaval, govoreč: *Ježusa, po posebnem sklepu in po previdnosti božji izdanega, ste po rokah krivičnikov križali in umorili.* (Ap. Dj. 2, 23.) *Prav gotovo védi vsa Izraelova hiša, da je za Gospoda in Kristusa Bog storil tega Jezusa, ki ste ga vi križali. Ko so pa to slišali, jih je v srce zbodlo in so rekli Petru in drugim apostolom: Kaj nam je storiti, možje, bratje? Peter pa jim je rekel: Spokorite se in dajte se krstiti sleherni izmed vas v imenu Jezusa Kristusa v odpuščenje svojih grehov.* (Ap. Dj. 2, 36—38.) Res! čudovit plamen iz ognja sv. Duha. Preje tako plah, boječ vpričo nežne vratarice — zdaj junak vpričo neštevilnega ljudstva.

Enak ogenj je gorel v prsih vseh drugih apostolov. Kaj bi Vam govoril o gorečem ognju sv. apostola Andreja, ki je že starček, v njegovem srcu pa še vedno gori ogenj sv. Duha, tako da je le kar želel za Jezusa delati, trpeti in umreti. Ker je vedno govoril o križanem Jezusu, ga hudobneži zgrabijo in v smrt na križu obsodijo. Pa tega se ne zboji, temveč po križanju za Jezusa hrepeni. In ko ga na morišče tirajo, od daleč zagleda morilni križ, poln veselja, goreče ljubezni do Jezusa vsklikne, govoreč: *O dobri križ posvečen po telesu in krvi Jezusa Kristusa, in kakor z biseri ozaljšan, že dolgo te poželujem, goreče te ljubim in vedno te iščem: tu si pripravljen zame. Sprejmi me torej in daj me Jezusu, ki je zaradi mene visel na tebi.* Zdaj poljubi sv. križ, sleče svojo obleko in se mirno dá križati. Dva dni na križu viseč moli: *Gospod Jezus! vzemi mojo dušo k sebi.* Nebeška svetloba ga obdaja cele pol ure, ko se duša loči s sveta. (Leg. 30. nov.)

Tako pa tudi vsi drugi apostoli le kar gorijo, kakor plameneča bakla, za Jezusa Kristusa. Pozabijo na jed, pijačo, počitek, spanje, samo da delo Kristusovo opravijo. *Ljubezen Kristusova priganja nas,* zagotavlja sv. Pavel. (II. Kor. 5, 14.)

Kaj ne, da je bil ta ogenj sv. Duha čudovit v apostolih. Pa ta sv. ogenj božje ljubezni se prečudežno žari tudi: c) v p o z n e j š i h služabnikih Božjih, ki so namreč za apostoli v sv. katoliški cerkvi živeli do najnovejše dobe. Podobni so gorečim grmom v tihi samoti, žarnim zvezdam na kraljevih tronih, svetlim baklam v temi pregrešnosti. Čudežni ogenj sv. Duha tira sv. Ignacija in tovariša njegovega sv. Frančiška Ksaverija v daljne divje kraje prek globokega morja ajdovskim revam božjo besedo oznanovat. Sv. Janez od Boga je v goreči bolnišnici letal, bolnike iznašal med plamenečim požarom brez osmode ali opeklina, ker ogenj sv. Duha je bil močnejši, ko plamen goreče hiše. (Brev. 8. sušca.) Neka čudovita izvanredna prikazen v zboru svetnikov je sv. Filip Nerij, posebno mogočen je bil ogenj sv. Duha v njegovem blagem srcu. Iz mladosti vajen pobožnosti, je tudi druge za Boga unemal: neutrudljiv v spovednici,

neomahljiv na prižnici, postrežljiv bolnikom, njegovo srce je za Boga toliko gorelo, da mu je v prsih nakipnilo in dve rebri visoko privzdignilo. Pri sveti daritvi je bil zamaknen in od tal vzdignjen, in njegovo lice se je v angeljski lepoti žarelo. (Brev. 26. maja.) — Pa ne samo v meniške celice, temveč tudi v kraljeve palače je mili Jezus metal ogenj sv. Duha. Izmed mnogobrojnih izgledov vam samo eno prelepo sliko načrtam: sv. Venceslava kralja, namreč. Živel je med svetom, v bogastvu in časti, njegovo srce pa je le za Boga gorelo. Odlična je njegova ljubezen do Jezusa v altarski skrivnosti; da je sam pšenico sejal za sv. hostije, katere je pekel, da je vino za sveto daritev sam napravljaj, da je pri sv. maši rad bil in še sam stregel. Vse to vam je morda znano. Pa njegova ljubezen do Jezusa v presveti skrivnosti je bila še večja, tako, da je po noči, ko so ljudje ali spali ali rajali, cerkve obiskaval in molil Jezusa Kristusa, tudi v najhujši zimi — po snegu in ledu krvaveče pa vroče stopinje zapuščajoč, v katerih se je sluga spremljajoč pogreval. (Brev. 28. sept.) Omeniti bi še bilo neizmerne vrste svetnic Božjih, ki so čudovito gorele v ognju sv. Duha. Spodbuden izgled nam je sv. Marija Magdalena Paciška. Nedolžna ko angelj preživi pet let samo ob kruhu in vodi. Telo svoje kroti v postu, biču, bedenju, revščini in zatajevanju. Srce pa ji je v ognju ljubezni božje toliko gorelo, da si je morala prsi z vodo hladiti. (Brev. 27. maja.)

Tako se je tedaj ogenj sv. Duha razodeval pri svetnikih Božjih v vsaki dobi na slehernem kraju v posameznih osebah obojega spola. Oj! da bi se prikazali različni jeziki tega božjega ognja:

2. tudi pri nas! — Ako pomislimo grožnjo Jezusovo proti mlačnežem: *Vem tvoja dela, da nisi mrzel ne gorek; o da bi bil mrzel ali gorek! Ker si pa mlačen in ne mrzel, ne gorek, te bom izpljunil iz svojih ust* (Raz. 3, 16); sleherni zadosti spozna, da brez ognja sv. Duha ne moremo Bogu prijetni biti, ne zveličani. Vendar ne mislite, da je k gorečnosti kaj posebnega treba, kakšne čudovite prikazni, zunanjega blišča, svetlih žarkov okoli glave, ali nad hišo, oživljave mrliča, zamaknenja v tretja nebesa. Vsega tega ni treba. Sv. Janez Krstnik je bil tako goreč, da Jezus o njem pravi: Ni bil večji od žene rojen, ko Janez, ki je v puščavi samotno Bogu služil, k pokori opominjeval, stezo pripravljaj za Jezusa. Tako moremo tudi mi brez posebnih čudovitosti biti polni ognja sv. Duha, ako a) vse storimo za božjo čast, kakor nas ljubi Jezus opominja, govoreč: *Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše, in iz vse svoje misli. Ta je največja in prva zapoved.* (Mat. 22, 37—38.) Gorečnik jo rad spolnuje: on ima Boga vedno pred očmi; v družbi nikoli ne pozabi, da ga božje oko gleda povsod: Bog vse vidi, Bog vse vé, greh se delati ne sme, mu je zlato ravnilo v skušnjavah.

Pobožna deklica, goreč pastirček na pašniku se obnaša po zgledu današnjega godovnjaka sv. Feliksa, o katerem nam legenda ganljivo poroča: Že v rani mladosti se je bil navadil delo z Bogom začeti, in že kot pastirček je v hrast križ vrezal in je ondi svojo pobožnost opravljal. Ko je postal puščavnik in menih, si je izbral najtežja opravila: zbirati živež za samotarje in ubožce: v goreči ljubezni je vse to opravljal. Ni govoril druge besede, ko — *Deo gratias* — hvala Bogu — za vse dobro, kakor tudi za vse hudo.

Goreč človek stori vse v božjo čast; akoravno ga križi tlačijo, in nadloge gulijo — iz ljubezni do Boga vse veselo prenaša, kakor nekdanj potrpeljivi Job, ki je na gnojišču v hudi bolezni Boga hvalil, govoreč: *Gospod je dal, Gospod je vzel, kakor je Gospodu Bogu dopadlo, tako se je zgodilo; ime Gospodovo bodi česčeno!* (Job. 1, 21.) Božjo čast najložje in najlepše pospešujemo z molitvijo; kdor ima ogenj sv. Duha v sebi, on kaj rad moli, vedno moli, povsod moli — na polju, v cerkvi, kakor tudi doma. Blagor hiši, ki ima goreče molilce pod streho, kateri noč in dan povišujejo božjo čast: ves blagoslov nebeški rosi na njo. Kakor sv. Ignacij Lojolan tudi mi vselej storimo vse v večjo čast božjo, ker le tedaj nas tira ogenj božjega Duha.

Kdor je napolnjen z zveličalnim ognjem sv. Duha, on je goreč ali skrben b) za svojo dušo. — Bučelica mala v toplem poletju brni neupešano od cvetice do rožice nabirat meda. Vselej se mi je čudovito zdelo, da le samo neškodljive rožice poljubuje, nevarnih ali strupenih — kakor je kristavec, črtenka — pa nobene ne poduha. Tako stori, dela tudi za svojo dušo skrben in goreč kristijan, zbira čednosti na trati krščanske popolnosti; posrka božje nauke iz pridige in poduka, okuženega zraka posvetnih veselje pa se vztrajno izogiba, kakor dušnega strupa. Ali veste, kaj je za svojo dušo goreči mladenič sv. Stanislav Kostka zapeljivcem rekel? *Malo mori, quam maculari in hac vita; rajši umreti, ko grešiti!* Za tako gorečnost in dušno skrb nas spodbuja ljubi Jezus: *Kaj namreč hasni človeku, če bi ves svet pridobil, na svoji duši pa škodo trpel? Ali kakšno zamembo bo človek dal za svojo dušo?* (Mat. 16, 26.)

Ali ste že videli take goreče kristijane? Na božjih potih, pri spovednicah, pri mizi Gospodovi, nedeljo ves dan pri božjih opravilih, med tednom na vse zgodaj zopet pred tabernakeljem, pred tronom Marije, kraljice majnikove; obilno molijo, prelepo pojó — ogenj sv. Duha jih tira, če tudi bi se jim posvetneži posmehovali. Ne upirajmo se sv. Duhu, veselo dirjajmo po stezi pobožnosti, naj bi nas

božji ogenj sv. Duha vnel v stanoviti gorečnosti. Posvetnjakov in zasmehovalcev pa se ne ustrašimo, temveč molimo za njihovo spreobrnitev, ker ravno v tem se prikaže pri nas pravi ogenj svetega Duha, ako tudi skrbimo: c) za zveličanje svojega bližnika. — Sedanji ljudje so se tako spačili in so tako sebični, da le samo na se gledajo, za bližnika jim pa nič ni mar; da se le njim dobro godi, bližnik pa naj pogine. Še med dozdevno boljšimi kristijani so taki, ki radi svojega soseda zavidajo, ki se jim dobro zdi, ako mejaša zadene nesreča, ter se veselijo, če brat zajde v nesrečo, sramoto ali v greh. Prav se mu je zgodilo, se mu še porogajo. Ljubi moji! pa taki nimajo pravega ognja božjega, če bi se tudi sami za pobožne kristijane dičili. Ako pravi ogenj božji v našem srcu žari, bomo tudi svojega tovariša krščansko ljubili, mu skrbeli za časno pa tudi večno srečo. Saj smo vsi otroci nebeškega Očeta, bratje Kristusa in ljubimci Marijini. Dobri otroci pa si vzajemno skrbijo za srečo in zveličanje.

Sv. apostol Pavel ni bil zadovoljen s tem, da je sam bil v tretja nebesa zamaknen, ne s tem, da je njemu krona nebeška pripravljena — on je želel vse svoje brate za Jezusa pridobiti; hotel je vsem ljudem v nebeško veselje pomagati. Zato je vedno pridigoval, povsod svaril in za vse molil, ker ogenj sv. Duha ga je na to nagibal. Zato je resnico govoril: Ljubljeni Tesalončani! *imamo vas neprenehoma v spominu v molitvah* (I. Tes. 1, 2.); k enaki goreči skrbi za zveličanje bližnika nas vnema sv. apostol Jakob, ko piše: *Molite vzajemno, da se zveličate*; (Jak. 5, 16.) in nadaljuje: *Bratje moji! ako kdo izmed vas zajde od resnice in ga kdo vrne, naj vé, da kdor grešnika vrne od njegove krive steze, bo rešil njegovo dušo od smrti in pokril veliko število grehov.* (Jak. 5, 19—20.) Morda me vprašate: čegavih grehov število pa pokrijemo s tem? — Ako za zveličanje bližnika skrbimo in ga od hudobije zavrnamo na stezo pokoré, s tem pokrijemo veliko število njegovih grehov, ker ga pripravimo k poboljšanju, pokori, zakramentom, k spovedi in sv. obhajilu; pa tudi svoje lastne grehe pokrijemo, ker nas krščanska ljubezen do padlega bližnika pred Bogom stori toliko dopadljivejše in za milost božjo sposobnejše.

Skrbimo torej za zveličanje svojega bližnika na vsakojaki način. Prazen je izgovor nesrečnega Kajna, ko ga je Bog vprašal po Abelnu, pa se obregne in zadere: „Ne vem; ali sem jaz varuh svojega brata?“ (I. Mojz. 4, 9.) Ljubljeni stariši! ne pustite svojim otrokom leteti v večno pogubljenje. Dobri možje in pobožne zakonske, pomagajte si vzajemno za svoje zveličanje! Še vi gospodarji niste od te dolžnosti odvezani ali prosti, ker sam sv. apostol Pavel vam pridiga, govoreč:

Bodite pokorni svojim prednikom in bodite jim podložni, ker oni čuvajo kakor taki, kateri bodo za vaše duše račun dajali. (Hebr. 13, 17.)

C. Toliko za danes, ljubi moji! o božjem ognju sv. Duha. Moram skončati, ker ljubi Jezus se nam približuje — v sv. maši; prosimo ga, naj pošlje in s seboj prinese ognja sv. Duha, da bi se nam prikazali različni jeziki kakti ognja, kakor Mariji, apostolom in drugim svetnikom; naj bi naše srce goreče bilo za božjo čast, našo dušo, pa tudi za zveličanje našega bližnika, po izgledu sv. Feliksa. — Srečni in zveličani bomo. Ko je ta goreč svetnik nekda v cerkvi ves zamaknen molil, čuti v srcu toliko goreči ogenj božje ljubezni, da hoče pred veliki altar, kjer je bila podoba Matere božje z nebeškim Sinčkom. Tukaj je prisrčno prosil, naj bi mu Marija, kakor nekda Simeonu, ljubo božje Dete le za en trenutek dala v naročje. In glejte! Mati božja se mu res prikaže ter mu ljubega Jezusa na roke položi. (Leg. 21. maja.)

Pokleknimo tudi mi pred rožnati altar Kraljice majnikove ter jo napolnjeni z božjim ognjem sv. Duha ponižno prosimo, naj tudi nam tako stori. Če nam pa ljuba Mati božja danes tega čudeža nočes storiti, te pa prisrčno prosimo, da nam z milim Jezusom prideš na-proti ob naši smrtni uri; da nam ga položiš na naš jezik, da nam vsem ga gledati daš v nebeškem večnem veselju! Amen.

Simon Gaberc.

Binkoštni ponedeljek.

I. Človeški strah.

Slehrni namreč, kateri hudo dela, sovraži luč, in ne pride k luči, da niso svarjena njegova dela.

Jan. 3, 20.

A. 1. Srčnolepo nam Jezus tičice stavi za izgled, govoreč: *Poglejte tičice neba, da ne sejejo in ne žanjejo, in ne zbirajo v žitnice in vaš Oče nebeški jih živi. (Mat. 6, 29.)* Ako pa kdaj — so nam posebno v pomladni dobi drobne tičice v najlepši izgled, za mikavno posnemo. Od ranega jutra do trdega mraka skakljajo neutrudno in prelepo pojó svojemu stvarniku Bogu. Veselo je šetati po zelenih gajjih, hoditi po sadnikih, kjer tičice milo pojó. In tam so nam za

izgled hvaliti Boga, častiti Marijo, kraljico majnikov. To storiti so vam božje stvarice velevale danes, ko so vam celo stezo sem žvrgolele.

2. Pa tičice so dvojne vrste, ene so podnevne, druge pa ponočne, ki se solnce bojijo, ki si na luč ne upajo; bojijo se namreč drobnih tičic, katere jim miru ne dajo, in jih napadajo skupno in podijo. Tako so tudi ljudje nekateri podobni ponočnim pticam; radi v grešni temi živijo, belega dné se bojijo, ljudi se pa izogibajo. Zato jim Jezus pravi v današnjem sv. evangeliju: *Slehnerni namreč, kateri hudo dela, sovraži luč, in ne pride k luči, da niso svarjena njegova dela.* Tak ponočni tiček je bil Nikodem današnjega sv. evangelija. Bal se je judov, bal se je zaničevanja, zato je po noči prilezel k Jezusu vprašat, kaj storiti, da bo zveličan. In ko mu je božji Zveličar naročil spolnovati zapovedi božje, mu nadaljuje o neskončni ljubezni Očeta do nas ljudi, ter pravi: *Tako je namreč Bog ljubil svet, da je dal svojega edinorojenega Sina, da kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temveč ima večno življenje. Bog namreč ni poslal svojega Sina na svet, da bi svet sodil . . .*

3. Zdi se mi, kakor bi bil ljubi Jezus hotel Nikodema rahlo posvariti, da je po temi došel k poduku, da se je ljudi bal, in sramoval pred svetom za učenca Kristusovega spoznan biti. Gotovo pa je, da nas Jezus uči, kako se grešniki skrivajo kakor ponočne tičice po temi, se bojijo luči, izogibajo ljudi. In takih ni malo. Pa še tudi mi se morda ljudi bojimo, in rajše dobro opustimo, ali kakšno pobožnost zanemarimo zaradi straha pred ljudmi. Človeški strah je mnogokrat sicer dober in zveličansk, velikokrat pa tudi pogubljiv. Zato vam želim danes o človeškem strahu govoriti, naj bi vselej zlato pot hodili. Poslušajte me pazljivo, kateri človeški strah je: 1. pravi, 2. krivi.

B. 1. Ob neki priliki je Kristus svojim učencem, pa tudi nam povedal: *Kar vam govorim v temi, pravite na svetlobi; in kar na uho slišite, oznanujte na strehah. In ne bojte se tistih, kateri telo umorijo, duše pa ne morejo umoriti; temveč bojte se velikoboj ti-stega, kateri more dušo in telo pogubiti v pekel.* (Mat. 10, 27—28.) Na prvi sluh bi se nam zdelo, kakor da bi bil Jezus odpravil in zavrgel človeški strah. In res so sedaj nekateri, ki ne poznajo človeškega straha, ter pravijo, da se ne bojijo ne duhovnika, ne žandarja. To pa ni krščansko! Človeški strah ali spoštovanje vzajemno mora biti med ljudmi.

Pravi človeški strah nas uči spoštovati ali se bati: a) vladarja, cesarja in sploh oblastnikov, tako piše sv. apostelj Peter: *Vse spoštujte; brate ljubite; Boga se bojte; kralja častite. Hlapci! bodite podložni gospodarjem z vsem strahom, ne le dobrim in krotkim, temveč tudi čmernim.* (I, Petr, 2, 17—18.) Še ostrejše nam priporoča človeški strah pregoreči apostelj sv. Pavel, ko piše paganskim Rimljanom, govoreč: *Vsak človek bodi višji oblasti podložen; ni namreč oblasti od drugod, kakor od Boga, katere pa so od Boga postavljene. Kdor se torej oblasti ustavlja, se Božji volji ustavlja. Kateri se pa ustavljajo, sami sebi pogubljenje nakopajo. Ker oblastniki niso za strah dobrega dela, ampak hudega. Hočeš se oblasti ne bati, dobro stori in boš imel hvalo od nje. Božja služabnica namreč je tebi za dobro. Ako pa hudo delaš, se boj; ne nosi namreč meča brez vzroka. Kajti božja služabnica je maščevalka za kaznen tistemu, ki hudo dela.* (Rim. 13, 1—4.) Tako narekuje sv. apostelj Pavel, in ti se drzneš govoriti, da se nikogar ne bojiš! Ali ne veš, da kjer ni straha in spoštovanja pred deželsko gosposko, gré vse narobe. Napoleon I. se je vse balo na Francoskem in zunaj — tačas je bil red v državi, moč zoper sovražnike. Ko je ta človeški strah ljudem zginil, so svojega vladarja raz tron vrgli; njegovega naslednika vjeli — pa so nastale zmešnjave, nemir, prepad. Zvezda francoske slave je otemnela. Tako se godi, kjer v državi pravega strahu ni. Vladarji se prepodijo, ali usmrtijo, troni se poderó, ljudstvo se vzdiguje, slava propada, narodi pa izginejo; nastopi pa noč nevednosti in tema pregrešnosti.

Pravi strah človeški nam kaže se bati: b) roditeljev. Kaj starišev bi se morali bati? — Oj ne! svoje dobre stariše moramo ljubiti, kakor nam že zdrava pamet to veleva in mili Bog od nekdanj to tirja od nas, govoreč: *Spoštuj svojega očeta in mater, in se ti bo dobro godilo na zemlji.* Oh, žalibog! tisti pobožni časi so proč, ko so otroci svoje roditelje ljubili, spoštovali, zanje goreli, jih ubogali. — Ako pa do starišev več ljubezni nimate, tedaj pa se jih morate bali. — Kajn se je bal očeta, in si vpričo njega ni upal učiniti hudobije, katero je storil za njegovim hrbtom na polju pod milim nebom. (I. Mojz. 4.) Juda se je bal svojega očeta Jakoba, da si ne upa mlajšega brateca pustiti v ječo vreči govoreč: „Jaz naj ostanem tvoj sužnik namesto mladeniča v službi svojega gospoda; mladenič pa naj gré domov s svojimi brati. Ker brez mladeniča ne morem iti k svojemu očetu, da ne bom priča bridkosti, ki bo podrla mojega očeta.“ (I. Mojz. 44, 33—34.)

Človeški strah ali sveto spoštovanje do roditeljev mora navdajati tvoje srce! Ni lepo, ako sinovi svojih očetov ne častijo; grdo je, ako hčerke zaničljivo govorite o svoji materi. Nikomur se ne prikupite. Slabi so nasledki ondi, kjer pravega strahu v hiši ni. Vse gré narobe, vse gré rakovo pot. Bojte se svojega očeta in matere; dobro in lepo je to za vas! To je pravi človeški strah.

Bati se moramo pa tudi c) vseh drugih poštenjakov ali modrih ljudi. — Ali se niso farizeji pobožnega ljudstva bali toliko, da si ne upajo Jezusa zgrabiti? Prelepi izgled pravega človeškega straha nam priobčuje sv. pismo stare zaveze v osebi starčka Eleazara. — Kralj Antijoh sili jude k malikovanju, k prepovedanemu uživanju svinjsčine. Eleazar, starček, junaško umrje za postavo božjo. „Eleazar tedaj, eden izmed prvih pismarjev, mož velike starosti in lepega obličja, je bil siljen s široko odprtimi ustmi svinjsko meso jesti . . . On pa je začel premišljevat časti vredno imenitnost svoje priletnosti in velike starosti in sive lase svoje prirojene plemenitosti in nedolžno obnašanje od otročjih let; in po zapovedih svete od Boga dane postave brž odgovori, rekoč, da hoče rajši pred časom iti na spodnji svet. Ne spodobi se namreč naši starosti, je rekel, hliniti se, da bi mnogi mladeniči, da je devetdesetletni Eleazar prestopil k življenju nevernikov; in da bi bili oni zapeljani zaradi moje hinavščine in zavoljo kratkega časa strohljivega življenja in bi s tem madež in prokletstvo napravil svoji starosti. In pa če se tudi zdaj človeški grozovitnosti umaknem, roki Vsemogočnega vendar ne uidem ne živ ne mrtev. Tedaj, ako srčno umrjem, se bom svoje visoke starosti vreden skazal; mladeničem pa zapustim močen izgled, če voljno in srčno za predrage in presvete postave pošteno smrt storim. Po teh besedah je bil takoj v trpljenje vlečen.“ (2. Mark. 6, 18—28.)

Sv. Duh pa je ti zgodbi pripisal še eno lepo vrsto: *Tako je on umrl, in ni le mladeničem, ampak tudi vsemu ljudstvu zapustil spomin svoje smrti v zgled čednosti in moči.* (Ondi v. 31.) Torej tudi mi moramo na ljudi ozir jemati, in se jih bati. Ti starček moraš pri svojem opraviilu biti boječ, da kaj hudobnega ne storiš, kar bi tvojim srebrnim lasem lepo ne pristajalo! Vi ljubljeni stariši morate modro paziti, da vaši mladiči kaj napačnega ali nepoštenega pri vas ne vidijo, ali ne slišijo. In ti mila mladina bodi trepečna pri svojem obnašanju ali javnem zadržanju, da ne boš pohujšanja ali spodtike dajala svojim vrstnikom ali še manjšim od sebe! Bojte se ljudi, ki čisto vidijo, ostro sodijo, pa bodeče govorijo. Pravi človeški strah vas varuje mnogotere pregrehe in pohujšanja.

Če se pa že navadnih ljudi svoje vrste in stana morate bati, tembolj je treba c) spoštovanje in strah imeti pred duhovniki, dasiravno nimajo šibe, palice, puške, ne meča; pa namestniki božji so, služabniki božji so, učeniiki Jezusovih naukov so. — Leta 450 je

grozni kralj Atila predivjal vse Evropske dežele, davil, moril, žgal povsodi neusmiljeno; poslednjič plane na Italijo ter se bliža krasnemu in bogatemu Rimu. Vse trepeče, joče, beži pred krutim divjakom; le rimski papež Leon I. se osrčijo, v zlati mašni opravi hité Atili naproti do Mantove, kjer ga najdejo na zlatem prestolu, pa mu pogumno rečejo: „Kralj! starašini in ljudstvo rimsko me pošlje prosit za milost. Nehaj prelivati nedolžno kri. Ti se imenuješ „šiba božja“ — pazi, da ti Bog šibe ne vzame iz tvoje roke in tebe samega ž njo ne udari!“ — Kralj ves preplašen napove mir. — Ko ga pozneje njegovi ministri vprašajo, zakaj se je starčka papeža zbal, in boj končal, jim je odgovoril: „Ne, njegove osebe se nisem bal, ali videl sem poleg njega starega človeka nadzemeljske postave, ki mi je z golim mečem žugal, ako škofa ne poslušam.“ (Leg. 11. aprila.)

Ako se duhovnikove osebe ne bojiš, boj se torej tistega, čegar služabnik ali namestnik je. — Sramujmo se pred ljudmi, spoštujmo svoje prednike in stariše, bojmo se jih, kakor sem vam zdaj govoril. Tak človeški strah nam bo dober in zveličaven; ravno zato ga moramo razločevati od krivega ali grešnega straha človeškega; zatorej vam še kratko omenim:

2. krivi človeški strah. — Sulpicij Severij pripoveduje o sv. Martinu premično zgodnico: Ko je ta mož, Martin, še bil bogoslovec, šel je iz mesta Poatje v Panonijo ali Ogrsko preko visokih planin, kjer je zašel med tolovaje. Eden že vzdigne sekiro za udarec, pa drugi mu zabrani. Zvezanega odpeljejo v goščo in ga vprašajo, kdo da je. Vprašan, če se nič ne boji, reče: „Nikoli še nisem bil tako zavarovan, ker vem, da mili Bog ravno v nadlogah najrajše pomaga; bojim se pač za tebe, ker kakor tolovaj milosti božje vreden nisi.“ — Tolovaj na to prešinjen se spreobrne.

V taki zadregi bi mi gotovo dregetali, bežali ako mogoče, in ne vem, če bi si upali roparju povedati, da smo kristijani, ali mu še ostro pridigo napraviti. To pa bi bil ravno krivi človeški strah, katerega se moramo varovati, ker je poguben, ker on: a) zabrani veliko dobrega. Vsak kristijan je dolžen dobro delati; nobeden dan ne sme ostati prazen. Ako na dan kaj dobrega zamudimo, so tega krivi naši preobilni posvetni opravki; ako dobro delo zanemarimo, je tega kriva naša lenoba, pa mnogokrat še tudi krivi strah pred ljudmi nam je na poti, da ne opravimo dobrega dela, dasi bi ga celo lahko storili. Prazni človeški strah nam ne pusti moliti. „Zakaj pa ne prideš molit?“ vprašam šolarja. „Me je sram, mi srčno odgovori.“ In takih je premnogo, ki so zvonaj glasni in srčni, da jih na drugi breg slišiš, v cerkvi se pa skrivajo, so brez rok, brez jezika; lesene noge, ki se skloniti ne dajo, sram jih je, ljudi, svojih tovarišev se bojijo, in tako mnogo dobrega mimo odplava, kar bi

lahko ulovili. — Zdaj obslužavamo šmarnice, pri katerih se sicer precej obilno ljudi zbira. Ene vrste ljudi, enega spola — pa skoro celo pogrešamo, pa če tudi pridejo, pred podobo Marije Device jih ne vidimo klečati! In ako bi vas, zdravi mladeniči! danes hotel vprašati, zakaj pa vi ne pridete, zakaj Marija vas nič ne čuje, zakaj vas ne vidi kraljica majnika? O že vem, kaj vam brani! Krivi človeški strah vas plaši; sram vas je pred ljudmi, zato si pa tako malo zveličanskih del za nebesa naberete! Veseli svetek se nam bliža, ko bo vse na kolenih ponižno klečalo pred rešnjim Telesom Jezusa Kristusa; pobožne deklice si že skrbijo za belo obleko in leskeči venček, ter se veselijo opletene stopiti pred obilno množico pobožnega ljudstva. Ti pa si na to pripravo celo pozabila, nočeš biti bela, ne opletena; bojiš se zasmeha nemarnjakov, ne misliš priti blizo rešnjega Telesa, ljudi se bojiš. Torej pa tebi veljajo besede Jezusove: *Sleherni, kateri hudo dela, sovraži luč in ne pride k luči, da niso svarjena njegova dela.* (Jan. 3, 20.) O ti nesrečni krivi strah človeški, ki toliko dobrega ljudem zabraniš, ki toliko časti Bogu ukradeš; pa b) t u d i g r o z n o v e l i k o h u d e g a u č i n i š! Da nam smrtni greh veliko škoduje, to je pač vsakemu znano; pa ravno tako spričana resnica tudi je, da človek zavoljo krivega straha pred ljudmi veliko dobrega zanemari in še celo obilno hudega stori. Kakor debeli sneg zeleno polje ugonobi, tako mnogokrat prazni človeški strah zaduši tvoje čednosti, umori dobra dela in porodi tisočero različnih hudobij. Zato Bog sam pravi: *Kdor se človeka boji, bo hitro padel.* (Pregov. 29, 25.) Torej te „hitro“ — človeški strah — sune v greh! Ali ni bilo hitro, ko je Peter zatajil Jezusa? „Resnično ti povem, prerokuje Zveličar, da nocoj to noč, predno bo petelin dvakrat zapel, me boš trikrat zatajil.“ (Mark. 14, 30.) Čujtel v tako kratki dōbi je apostol toliko hudobijo storil. In kaj ga je v to napeljalo? Krivi strah pred ljudmi; zbal se je deklice vratarice tako silno, da se je zarotil, govoreč: „Ne poznam tega človeka“ — Jezusa namreč. (Mark. 14, 71.) Zaradi človeškega straha ne poznaš več tistega, ki si ga gledal na Taboru; tistega, poleg katerega si tri leta hodil; tistega, pri katerem si pri poslednji večerji se veselil; tistega, kateremu si bil rekel, da češ ž njim umreti; tistega, kateremu si dal spričevalo, da je sin živega Boga. Tega Jezusa, milega Odrešenika ne poznaš zaradi nesrečnega straha človeškega.

Ljubi moji! pa Peter ni edini zapeljanec, ki je zaradi človeškega straha toliko hudo storil — za njim je človeški strah že veliko duš popogubil. Pilat je spoznal, da je Jezus ves nedolžen, zato reče množicam:

„Nič krivice ne najdem nad tem človekom“. (Luk. 23, 4. 14. 22.) In to je trikrat zaporedoma zatrdil — pa ga vendar ni oprostil — ker se je vzburjenega ljudstva bal, ki je grozno kričalo: Ako tega spustiš, nisi prijatelj cesarjev.“ (Jan. 19, 12.) In je plaho gledal, kako so ga mučili! Ali nisi tudi ti tisti boječi Pilat, ki veruješ na Jezusa, Sina božjega, pa mirno gledaš, kako ga hudobneži zopetovano križajo; tiho poslušаш, ko ga neprenehoma preklinjajo; molčiš, ko se mu posmehujejo in si svoje roke umivaš — v Krvi Jezusa Kristusa? Ti se bojiš v slabi tovarišiji stopiti na luč in zagovarjati Kristusa, tako pa sam postaneš hudobnež: *Sleherni namreč, kateri hudo dela, sovraži luč, in ne pride k luči, da niso svarjena njegova dela.*

Torej proč z napačnim strahom človeškim, ki toliko hudega naredi. Ne zataji Kristusa, sv. vere, Boga; saj nam druga božja zapoved veleva pred vsemi ljudmi Boga srčno spoznavati. In taki napačni ali krivi človeški strah e) prežene sv. Duh iz človeškega srca, da pogumno stopimo na luč, da srčno zagovarjamo sv. vero, da branimo Kristusa in njegovo sv. nevesto katoliško cerkev, kakor nam mili Jezus sam to veleva, govoreč: *Tako naj sveti vaša luč vpricho ljudi, da vidijo vaša dobra dela in slavijo vašega Očeta, ki je v nebesih.* (Mat. 5, 16.) Ali se nismo čudili sv. Petru te Duhove praznike, ko smo ga videli med ogromno trumo judov, katerih se je pred nekoliko dnevi zelo bal? in ga slišali, kako možko jim je njihove hudobije očitaval? Ali današnje sv. berilo, ki nam ga gorečega oznanovaleca božje besede pred oči stavi. (Ap. Dj. 10, 42—48.) Glejte! sv. Duh je prešinil njega in poslušalce njegove, da jim je pregnal ves krivi strah iz srca.

Marija, prečista nevesta sv. Duha, ni poznala napačnega straha; pod križem Sina božjega je Kraljica majnikova kakor žalostna mati vendar srčno ostala, ko je vse bilo zbežalo. Ali pa sv. Veronika, ta nežna deklica, brez straha preriva kruto drhal, da le do Jezusa pride, mu potnico ponudi, da si obriše krvavi pot in oplunke z božjega lica. — Sveto Felicito in njene sedmere sinove je grozni pagan dal strašno mučiti in umoriti; ko poslednjič pride mati na vrsto, reče neverskemu sodniku: „Tvoje prilizovanje me ne gane, in tvoje zagrožnje me nikakor ne plašijo. Imam namreč sv. Duha, ki premaga vso hudobo.“ Sv. Duh torej prežene posvetni strah, de se ne bojimo zaničevanja od posvetnežev, da pridemo k Jezusu, ki je luč sveta, in da se ne skrivamo po kotih in brlogih pregrešnosti: *Sleherni namreč, kateri hudo dela, sovraži luč, in ne pride k luči, da niso svarjena njegova dela, uči Jezus sam.*

C. Tukaj imate torej nauk človeškega straha. Bati se moramo oblastnikov, starišev in vseh poštenjakov, da se jim ne zamerimo, da jih ne razžalimo, t. j. pravi strah človeški, ki nas mnogih grehov varuje. O ljuba mladina! le radi poslušajte milo posvaritev svojih ljubljenih roditeljev — spoštujte jih, dobro se vam bo godilo in v greh ne zagazite. — Krivega strahu pa se varujmo, ki nam veliko dobrega zabrani, ter nas do judeževih grehov tira. Ne bodimo boječi pri dobrem, kakor evangeljski Nikodem. Pred vsem svetom spoznavajte Boga, očitno skazujte ljubezen do Jezusa, in ne sramujte se klečati, moliti ali peti pred Marijo Devico, kraljico majnikovo. O pridite vsi, ki ste se v temi skrivali in zaradi svojih grehov bali luči — pridite k Jezusu, ki je luč sveta! prihajajte veselo k Mariji, ki je jutranja zarija in v grešna srca prisije, da vsa hudobna tema zgine. Ne opešajte pri šmarnicah! Pojutrajšnjem imamo god Marije „pomoč kristijanov“. Zopet lepa prilika Mater božjo prositi, naj nam pomaga v telesnih težavah in dušnih zmotnjavah. Zbirajmo se radi okoli Marije, prečiste neveste sv. Duha, naj nam prežene ves krivi človeški strah, da v luči milosti božje hodimo, živimo in umrjemo. O Marija! gledaj na nas svoje otroke, prosi za nas:

Ko danica, tolažnica
 V temni noči siješ nam.
 Mati mila, vedno bila
 Vbogim si siroticam.
 Zapuščenim in zgubljenim
 Si pokore svetla luč;
 Hirajočim, vmirajočim
 Pravi si nebeški ključ. Amen.

Simon Gaberc.

2. Dva nenavadna darova sv. Duha.

Slišali so jih govoriti mnoge jezike in Boga poveličevati.

Dj. ap. 10, 46.

V današnjem listu ste slišali, da so aposteljni in prvi kristijani potem, ko so prejeli sv. Duha, govorili mnoge jezike, katerih se niso učili. Prav tako, kakor jim je Kristus že poprej obljuboval in napovedoval, rekoč (Mark. 16, 17.): *Kateri verujejo, pojdejo ta znamenja za njimi; v mojem imenu bodo hudiče izganjali, nove jezike govorili, kače prijemali, in ako kaj strupenega pijejo, jim ne bo škodovalo; in na*

bolnike bodo roke pokladali, in bodo zdravi. — Največja in najbolj očitna izmed teh darov, ki jih je Bog apostolom in prvim kristijanom dal, da se je hitreje razširjalo njegovo kraljestvo na zemlji, sta pa zlasti dva; in sicer prvi dar jezika, t. j. dar govoriti v tujih jezikih, katerih se kdo nikdar učil ni; ali pa v domačem jeziku poslušalcem, ki tega jezika ne umejo, tako govoriti, da ga vsi razumejo. Drugi dar je pa dar čudežev, ali moč čudeže delati. Ta dva darova so imeli apostoli in veliko prvih kristijanov. Ta dva darova pa nista neobhodno potrebna k zveličanju, ne tistim, katerim ja Bog dá, pa tudi ne drugim, temveč Bog ja je po svoji previdnosti delil tu in tam, da je z njima spričal resnico, katero so njegovi služabniki učili, ter tako poveličal svoje ime. V sedanjih časih se o teh nenavadnih darovih sv. Duha tolikrat ne sliši in sicer, kakor sem omenil, zato ne, ker nam nista k zveličanju neobhodno potrebna, vendar pa je Bog že tudi v poznejših, ne samo v apostolskih časih, nekaterim svetnikom v rešenje družih ljudi ta dva dara podelil, kar vam hočem danes v zgledih pokazati.

I. Dar jezika je Bog podelil sv. Dominiku. Ko sv. Dominik sreča na svoji poti v Pariz nemške potnike, ki so njega in njegovega tovariša Brtranda povsod, kjerkoli sta ostala, prav dobro pogostili, pravi četrti dan svetnik svojemu tovarišu: „Zares, brat! moja vest me teži, da se midva posvetnih darov teh tujcev vdeležujeva, njihove duše pa nama niso mar. Ako ti je všeč, poklekniva in prosiva Boga, da nama dá znanost njihovega jezika, da moreva nemški govoriti, in jim Jezusa oznanovati.“ — To storita. In glejte, precej po molitvi začneta v veliko začudenje tujcev nemški govoriti in jim Jezusa oznanovati.“ — In ko se štiri dni z njimi pogovarjata, se potem v Orleanu od njih poslovita.

Sv. Frančišek Fererij, iz reda sv. Dominika, po rojstvu Španjol, je prehodil sv. evangelij oznanovaje različne dežele: Francosko, Laško, Angleško, Nemško itd. In akoravno ni umel družega jezika, kot svojega domačega, so ga vendar vsi in povsod umeli od otroka do starčka, kakor da bi v njihovih jezikih govoril.

Sveti Anton Padovanski je v Rimu tako pridigoval mnogobrojnemu ljudstvu, ki je iz mnogih dežel zaradi odpustkov vkup privrelo, da so ga vsi umeli, in veliko jih je trdilo, da v njihovem jeziku govori.

Sv. Frančišek Ksaverij, indijanski apostol, je mnogo jezikov tako ročno in pravilno govoril, kakor da bi bil v njih občeval od rojstva. Zgodilo se je večkrat, da so ga ljudje različnih narodnosti poslušali, pa ga vsi v svojem jeziku umeli. Najbolj čudno je pa to, kar se bere, da je nekaj dvanajst oseb ob enem nekaj različnega vprašalo, pa je vsem z enim odgovorom zadostil. — Enako čudne reči se berejo tudi o sv. Martinu in družih.

II. Drugi nenavadni dar, katerega je Bog apostolom in prvim kristijanom, pa tudi poznejšim svetnikom dodelil, je pa dar čudežev.

Precej v prvih stoletjih po smrti apostolov imamo veliko svetnikov, o katerih sv. Gregor pravi: da so enake čudeže delali, kakor apostoli. N. pr. Sv. Gregor z imenom čudodelnik je po spričevanju sv. Bazilija s svojo molitvijo neko goro premaknil, ker mu je prostora za cerkev primanjkovalo. — Sv. Anton, sv. Hilarijon, sv. Simon stolpnik, sv. Martin, sv. Benedikt, sv. Patricij in drugih veliko so puščave in dežele s čudeži napolnivali.

V četrtem stoletju po Kr. je živel sv. Peter puščavnik blizu Antijohije. Nekega dne pride k njemu v samoto blagorodna gospa, da bi jo hude bolezní na očeh ozdravil, česar noben zdravnik ni mogel. Vpričo veliko ljudi položi svetnik roki nanjo, moli in jo popolnoma zdravo pusti od sebe. Molitvi tega svetnika se je imela ravno ta gospa zahvaliti, da je dobila sina, ki ga je Teodoreta imenovala, ki je bil pozneje cirski škof. — In ko je zopet ta žena zbolela, pride nenadoma sv. Peter, reče pričujočim poklekniti in z njimi glasno za umirajoče moliti. Potem položi roki nanjo, kar se predrami in čuti novo moč, in po odhodu tega svetnika zopet zdrava posteljo zapusti.

Posebno veliko čudežev je zapisanih v življenji sv. Brnarda, ki je živel v 12. stoletju. Ko je v Milan pripotoval, so ljudje sedem milj daleč skupaj vrelí, ter mu vsakovrstne bolnike vkup vlačili, da bi jih blagoslovil. In res je dajal slepim pogled, hromovim zdrave ude, obsednim oproščenje. In ko potem potuje po Nemčiji, Belgiji, se je brez števila čudežev zgodilo. Povsod so se ljudje okrog njega drenjali; včasih jih je bilo toliko, da so bolnike kar na okna devali, in dostikrat so prečudno ozdraveli, da so se le njegovega oblačila dotaknili. Njegovi tovariši vseh čudežev niso mogli zapisati. Po vsakem ozdravljenju je ljudstvo veselo vpilo: „Kristus, usmili se nas! Kirie elejson! vsi svetuiki nam pomagajo!“ Temu čudnemu ozdravljenju, kateremu je več tisoč ljudi priča bilo, pa se ni nihče bolj čudil, kot on sam, zakaj bil je iz srca ponižen.

V petnajstem stoletju stojita pred nami kot čudodelnika sv. Vincencij Fererij in sv. Frančišek Pav. Prvi je obudil vpričo obilne množice nekega mrliča v življenje; drugi pa sina svoje sestre, ki je bil že dva dni zakopan. Zanesljive priče pripovedujejo še šestero enacih obuditev v življenje, katere so Laško, Francosko in druge dežele napolnile z velikim strmenjem in občudovanjem.

V 16. stoletju najdemo med čudodelniki sv. Janeza od Boga, sv. Filipa Nerija, sv. Frančiška Ks. in več drugih. Zlasti o sv. Frančišku Ks. tudi drugoverci toliko čudnih reči pripovedujejo, da obžalujejo, da ni bil njihove vere, ter ga moža „čudodelnika“ imenujejo.

V 18. stoletju imamo med čudodelniki sv. Alfonza Ligu. pri katerem je posebno to znamenito, da je bil ob enem času na dveh krajih pričujoč, v spovednici in na pridžnici. — Bilo je 21. sept. 1774, da zaspí na svojem stolu, ter se še-le drugi dan 22. sept. zjutraj ob

8. uri zbudi, ter z zvončkom pozvoni. Sedaj prihitijo postrežniki rekoč, da že dva dni nič ni jedel, in nobenega znamenja življenja od sebe dal; na kar jim reče: „Imate prav! Kaj ne veste, da sem bil pri papežu, ki je ravno sedaj umrl?“ In res, kmalu potem zvedó, da je papež Klemen XIV. umrl 22. sept. ob isti uri, kakor jo je sv. Alfonz napovedal.

Glejte, kristijani! tako sem vam dokazal, da so se čudeži v sveti cerkvi v vseh stoletjih godili in se še godé. Res je, da ne tako pogosto, kot v prvih časih, zato, ker — kakor pravijo cerkveni očetje — sedaj za vtrjenje sv. vere niso več tako potrebni. Sedaj imamo že toliko spričananih in potrjenih čudežev iz vseh časov, da lahko spoznamo, če nočemo nalašč slepi biti, kje je resnica. Predrzo in pa greh bi bilo, ko bi ob vsaki priliki čudež od Boga tirjali. Čudeži so nenavadni darovi. Bog jih dá, kadar in komu hoče. Mi pa prosimo Boga za druge darove, ki so nam k zveličanju bolj potrebni, namreč: za dar prave pameti, žive vere, potrpežljivosti, pobožnosti, strahu božjega in za dar stanovitnosti v dobrem! — Ako pa hočemo teh nam vsem k zveličanju potrebnih darov, moramo tudi sami svoje storiti, kár moremo, ne pa se nemarne in popustljive za take darove kazati.

Ko sta nekdanj dva puščavnika dobro, črno zemljo kopala, ter jo v vrečah na ramah v vrt nosila, je postal mlajši zaradi vročine in težavnega dela tako nevoljen, da je skoraj vselej zamrmral, kolikorkrat je lopato v zemljo zastavil. Starejši pa mu reče: „Ljubi brat! prosi vendar Boga za dar potrpežljivosti!“ — „Sem že dostikrat prosil“, odgovori ta, „pa njegova milost mi vendar ne pomaga.“ Sedaj koplje starejši tiho naprej, dokler ne napolni vreče, potem pa pravi: „Pomagaj mi vsaj vrečo na ramo dvigniti!“ Mlajši mu jo potem z velikim trudom od zadej na pleča potisne, na kar jo starejši zopet od spredaj na tla potegne. „Kaj će to, zavpije mlajši, jaz ti ne morem pomagati, ako sam nočeš!“ — „Glej, pravi sedaj starejši, tako je tudi s pomočjo božjo! Bog je vedno pripravljen nam pomagati; ako se pa mi božje milosti ne poslužimo, temveč se ji še zoperstavimo, kaj nam more potem pomagati?“

Tako, dragi poslušalci! tudi jaz vam rečem, nikar ne slepimo sami sebe, nikar ne dušimo pameti, ki nam jo je Bog dal, uživljajmo in vtrujmo tudi sami v sebi dar svete vere, ter zaupajmo na božjo pomoč! Živimo stanovitno po božjih in cerkvenih zapovedih, nikar se trdovratno ne ustavljajmo zveličalnim pripomočkom, s katerimi nam želi in hoče Bog pomagati, pa bomo tudi mi živi čudeži ter poveličevali Boga že tukaj na zemlji, še bolj pa kedaj v nebesih. Amen.

And. Šimenec.

Praznik presvete Trojice.

Nebeška krona.

Pripravljena mi je krona pravice, katero mi podá Gospod, pravični sodnik, listi dan; pa ne samo meni, temveč tudi tistim, kateri ljubijo njegov prihod.
II. Tim. 4, 8.

A. 1. Po različnih stezah smo danes sem prišli. Eni ste se pripeljali po prašni cesti, drugi ste potovali po lepih gajih za bistrimi potoki, zopet drugi ste šetali po rožnatih livadah, kjer je vse zeleno in pisano različnih cvetlic. Namen pa imamo vsi skupaj eden in ravno tisti: moliti presveto Trojico, katere god danes praznujemo. Lep je svet, posebno zdaj meseca majnika; ogledalo Boga je po nauku svetega apostola Pavla, ki pagane uči iz vstvaritve sveta spoznavati pravega Boga ter zavreči napake malikovanja; on piše: *Nevidljivost Boga se iz stvaritve sveta po tem, kar je stvarjenega, spozna in vidi; tudi njegova večna moč in Božanstvo, tako da niso izgovorljivi.* (Rim. 1, 20.) Pač iz vstvarjenja sveta se Bog večni spozna. Ogleduj si okinčani svet, ti posvetni maloverni kristijan, vera na dobrega nebeškega Očeta ti bo oživila, da s svetim apostolom Pavlom porečeš: *Zdaj vidimo skozi zrkalo kakor v megli, takrat pa bomo videli od obličja v obličje. Zdaj spoznam le nekoliko, takrat pa bom spoznal, kakor sem bil spoznan.* (I. Kor. 13, 12.)

2. Od takih vidljivih reči jemlje ljubi Jezus sam prilike in podobe za nebeško veselje: od njive, gostije, ali od dobro plačanih težakov v Gospodovem vinogradu, govoreč: „Nebeško kraljestvo je podobno človeku gospodarju, kateri je zjutraj zgodaj šel najemat delavce v svoj vinograd. Kadar pa je delavcev najel po desetici na dan, jih je poslal v svoj vinograd. In ob tretji uri je izišel in videl druge na trgu brez dela stati, ter jim je rekel: Pojdite tudi vi v moj vinograd, in kar bo prav, vam bom dal. In so šli. Spet je izišel ob šesti in deveti uri in je ravno tako storil. Okoli enajstih pa je izišel, in našel druge postajati in jim reče: Kaj stojite tukaj, lenuhi, celi dan! Rečejo mu: Ker nas ni nihče najel. Reče jim: Pojdite tudi vi v moj vinograd. Kadar se je pa večer storil, reče gospod vinograda svojemu hišniku: Pokličite delavce in daj jim plačilo.“ (Mat. 20, 1—8.)

3. Prišli smo danes v vinograd delat — sem v cerkev molit, častit presveto Trojico, naj bi tudi nekdam pri nji vsi dobili zasluženo večno plačilo. Pa moramo radi delati v vinogradu Gospodovem, moramo biti zvesti, ne samo na oko, moramo biti stanovitni do svojega večera.

ali smrti. Nekateri so pa res okorni in slabi za službo božjo; le kako nerodno in neslano se nekateri spravljajo k sv. maši, kakor da bi se jim vse to le studilo. Takim in nam vsem pravi sv. Ignacij Lojolec: „Si taedet labor, respice praemium.“ *Ako se ti studi opravilo, pogledaj plačilo*, ki je pri sv. Trojici tako lepo in obilno, da sam sv. apostol Pavel veselo govori: *Zdaj mi je pripravljena krona pravice, katero mi podá Gospod, pravični sodnik, tisti dan; pa ne samo meni, temveč tudi tistim, kateri ljubijo njegov prihod.* (2. Tim. 4, 8.) Povzdignimo torej danes srce in oči v nebeške višave, poglejmo in premislimo našo krono pri sv. Trojici! Zato vam rečem: Nebeška krona 1. je pripravljena; 2. skrbimo za njo!

O visokost bogastva božje modrosti in znanja! Kako nezapodljive so tvoje sodbe, o sv. Trojica, in nezvedne tvoje steze! Daj mi znanja in modrosti, da morem dostojno govoriti o nebeški kroni; vodi nas po stezi božje milosti, da to krono vsi dobimo. Presveta Trojica, bodi češčena!

B. 1. Bog je nevidljiv čisti Duh, ki sicer vse obdaja in napolnjuje, njega pa nič objeti ne more. Sv. prerok Danijel je gledal nebeško prikazen; on pravi: *To sem ogledoval, da so bili stoli postavljeni, in da se je bil staroletni vsedel; njegovo oblačilo je bilo kakor sneg in lasje njegove glave kakor čista volna, njegov sedež kakor ognjen plamen in njegova kolesa goreč ogenj.* (Dan. 7, 9.) Iz te prikazni umetniki slikajo Boga kakor starčka sivih las in bele brade, kakor nam kaže podoba presv. Trojice. Drugo božjo osebo — Boga sina — Jezusa slikajo s križem v roki in sv. Duha v podobi belega golobčka. Take so navadno podobe za presveto Trojico. Pa v srcu slikarja je še tudi gorela ljubezen do Marije Device — zato nam je poleg božjih oseb še naslikal podobo Materé božje, kateri Jezus krono ali venec na glavo polaga. O kako lep nauk imamo v tem. Taka nebeška krona je tudi nam pripravljena — kar nam spričuje a) s v. p i s m o. — Kralji in cesarji imajo čudovite krone iz samega čistega zlata, vmes pa so vloženi najdražji biseri. Ljubi Jezus pa uči, da v nebesih izvoljenci božji dobijo biserno krono, ki je več vredna, kakor vse tvoje blago, govoreč: *Nebeško kraljestvo je podobno kupcu, kateri išče dobrih biserov. Našedši en drag biser, je odišel in prodal vse, kar je imel, in ga je kupil.* (Mat. 13, 45—46.) Pripravljena biserna nebeška krona, ljubi moji! je pa še vse večje vrednosti — več je vredna, kakor ves svet. Zato Jezus sam tako govori: *Kaj namreč hasni človeku, če bi ves svet pridobil, na svoji duši pa škodo trpel? Ali kakšno zamembo*

bode človek dal za svojo dušo? (Mat. 16, 26.) Jezus torej hoče reči, da to, kar nam je v nebesih pripravljeno, je več vredno, ko vsi zakladi sveta; zgube tistega nam pridobitev vsega sveta ne more nadomestiti. — Enako učijo tudi sv. apostoli, da nam je krona v nebesih pripravljena; sv. apostol Peter namreč prelepo piše: *Hvaljen bodi Bog in Oče Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateri nas je po svojem velikem usmiljenju prerodil v živo upanje po vstajenju Jezusa Kristusa od mrtvih za nestrohljivo in neognjušeno in nezvenljivo dedovino prihranjeno v nebesih vam, kateri ste po božji moči ohranjeni po veri za zveličanje, ki ima razodeto biti poslednji čas.* (I. Petr. 1, 3—5.) Krona kraljice se odnese in uropa; venec neveste je lep — pa jo užali v spominu nekdanje sreče proti sedanjim nadlogam; venec mrliča je ganljiv in dišeč — pa zvene, z njim vred strohni — krona v nebesih pripravljena je vedno bliščeča, venec tam pripravljen vedno diši in zmiraj zeleni ter človeka veseli in tolaži v najhujših nadlogah, kakor postavim sv. apostola Pavla na smrtni postelji, ki je v grenkosti smrtne ura gledal pripravljeno nebeško krono ter poln rajskega veselja sam sebe tolažil, pa tudi nas navdušil govoreč: *Jaz namreč sem že darovan in čas moje razveze nastaja. Dober boj sem izbojeval, tek dokončal, vero ohranil. Zdaj mi je prihranjena krona pravice.*

Ker ta prihranjena krona še celo umirajočega človeka tolaži in razveseljuje — mora pač b) b i t i p r e l e p a. Videli smo že bolnike, katerim za nobeno reč nič več ni bilo, če so jo tudi v življenju čez vse čislali. Deklice, ki so v zdravju čez vse cenile lepo obleko, je še videti niso hotele ob smrtni uri! mladeniči in možje so svojo srebrnino in zlatnino celo mrzlo razdelili in drugim podarili, njena lepota jih ni veselila, njeni blišč jim ni več dopadel. Krona nebeška pa je vedno mična in prelepa, kakor nam to zagotavlja sv. apostol Pavel, govoreč: *Drugača je svetloba solca, drugača svetloba lune, in drugača svetloba zvezd; zvezda se namreč od zvezde razloči po svetlobi. Tako bo tudi vstajenje mrtvih.* (I. Kor. 15, 41—42.) Tako lepe so torej pripravljene nebeške krone! Pripravljeno nebeško krono solčne svetlobe je sprejela Marija Devica pri sv. Trojici, ker je na zemljo prinesla solnce milosti božje — Jezusa Kristusa. Nebeško krono lunine bliščave so dobili sveti apostoli, ki so temno noč pregrešnosti in paganstva milo razsvečevali. Nebeško krono zvezdične jasnobe so pa sprejeli drugi svetniki Božji, ki so se v samoti in goščavah kakor nebesne zvezdice prikazovali in lesketali; — je pa tudi nam pripravljena prelepa leskeča nebeška krona, katere lepote vam dopovedati nikakor ne morem. Sv. apostol Pavel, v tretja nebesa, to je v najvišje nebeške skrivnosti

v duhu zamaknen, je gledal vse te prelepe krone pri sv. Trojici; ko se pa zopet na zemljo poniža, v vsi svoji svetosti in zgovornosti ne najde primerne besede, ne dostojnega izraza za opis lepote pripravljenih nebeških kron, temveč le samo vzdihuje, govoreč: *Oko ni videlo, uho ni slišalo, in v srce človeka ni prišlo, kar je Bog pripravil ljubiteljem svojim.* (I. Kor. 2, 9.) Hotel je reči: pripravljene nebeške krone so tako krasne za pogled, toliko milodoneče za posluš in tako mikavne za človeške počutke, da si še vsega tega mi zemljaki kar domišljevati ne moremo. Zato je pa ravno sv. apostol toliko delal, trpel in želel po pripravljene kroni, govoreč: *Stiskan sem pa od dveh strani: željo imam razvezati se in biti s Kristusom, kar bi bilo veliko boljše.* (Fil. 1, 23.) *Ker Kristus je meni življenje, in smrt dobček.* (v. 21.) Pa tudi nas pristrčno opominja za to prelepo nebeško krono vedno skrbeti, tako hoditi in živeti, da jo nekdanj gotovo dobimo. On piše: *Ali ne veste, da tisti, kateri v ograji tekajo, vsi sicer tekajo, pa eden stavo dobi? Tako tekajte, da jo dosežete! Vsaki pa, kateri se na premaganje skuša, se vsega zdrži; in oni sicer, da strohljivo krono sprejmejo, mi pa nestrohljivo.* (I. Kor. 9, 14—25.) Tako tedaj nas sam sv. apostol Pavel premilo opominja za prelepo nam pri sveti Trojici pripravljeno nebeško krono:

2. **Skrbeti.** — Med žarnimi zvezdami božjih svetnic nam je najbolj znana sv. Elizabeta. Ganljivo se o nji bere tudi tole:

Nekega dne reče njena tašica deklicam kraljičicam: Pojdimo v Izenah v cerkev Matere božje k pridigi in sv. maši! Oblecite se lepo in denite zlate svoje krone na glavo. Kraljičice ubogajo staro mater, se okinčajo pa grejo poleg v cerkev, ter pokleknejo v klop, kjer je stala podoba križanega Jezusa. Lizika na božje razpelo pogleda, vzame svojo zlato krono raz glavo, ter jo položi na klop pred noge križanega Zveličarja, se milo razjoče in reče: Moj usmiljeni, sladki in ljubeznivi Jezus ima trnasto krono; moja zlata, biserna krona bi ga zasramovala! Zato je nič več ni hotela nositi; za vselej je odložena. Sv. Elizabeta pa je vse svoje žive dni neprenehoma skrbela za nebeško večno krono, ki jo je tudi gotovo dobila. Tako, ljubi moji po-božni poslušalci! moramo tudi mi skrbeti za prelepo nebeško krono. (Leg. 19. nov.)

Za nezvenljivo nebeško krono, krščanski mladenič, ljubljene deklice! si najbolj skrbite, ako: a) ohranite krstno nedolžnost ali deviško čistost. Trojiška nedelja nas živo spominja dneva našega krsta že tudi zato, ker slišimo sv. evangelij povelja Jezusovega: *Toraj idite, in učite vse narode, in krščujte jih v imenu Očeta, Sina in svetega Duha.* (Mat. 18, 19.) Spominjamo se tistega svetega dneva, ko smo postali otroci nebeškega Očeta, svetišče božjega Duha in izvoljeni bratje in sestre Jezusa, pa tudi sodediči Kristusa — ali delež-

niki nebeške dedovine, katero Jezus sam uživa, in jo je nam pripravil: *Duh sam namreč daje pričevanje našemu duhu*, piše sv. apostol Pavel, *da smo otroci Božji. Ako pa otroci, tudi deležniki; deležniki sicer Božji, sodeležniki pa Kristusovi; če le s njim trpimo, pa bomo tudi s njim poveljani.* (Rim. 8, 16—17) Ta neskončna sreča naša: biti otrok Božji in sodedič Jezusov — je navezana na našo krstno obljubo. To se pravi: Bog nas spoznava za svoje otroke, in postali bomó deležniki dedovine Jezusa Kristusa, ako zvesto spolnujemo svojo krstno obljubo. Pri sv. krstu pa smo vsi Bogu obljubili: prvič, da se bomo greha varovali, in drugič, da bomo Bogu zvesto služili. Kdor tedaj v krstni nedolžnosti Bogu zvest ostane, on si najlepše skrbi za zlati nebeški vенеe, katerega bode gotovo sprejel po nauku nezmotljive sv. katoliške cerkve, ki pri pogrebu nedolžnih otrok hvali Boga, kateri takim nedolžnim krščencem — večno življenje takoj podeli.

Krstna nedolžnost ali deviška čistost je pa rahla, dišeča rožica, katero vsaka grdoba hitro popali, in slehrna skušnjava brž polomi. Zato je treba pazljivosti, da se razuzdancev bojiš. Ako se jim pa družiš, bo krstna obljuba hitro prelomljena — nebeška krona pa zgubljena! Vaš družej vam bodi ljubi Jezus v presvetem altarskem zakramentu, ki ga ne imenujemo zastoj: vino devic, ker kdor ga rad obiskuje, moli in uživa, tisti krstno nedolžnost vedno ljubi in ohrani. Vse čiste duše iščejo pomoči in zavetja v nevarnostih in skušnjavah pri Mariji prečisti Devici, katera jim vselej rada pomaga v krstni nedolžnosti živeti in umreti. Le pomislimo, postavim samo sv. Alojzija, tega gorečega častivca Matere božje; vedno pred njo kleči, jo prosi za obrambo, in grešni prah njegove krstne nedolžnosti oskrunil ni. — Skoro bomo sicer skončali ljubeznivo pobožnost majnikovo, pa pri Mariji Devici se bomo še bodoče radi zbirali, naj bi nas ona s svojim maternim plajščem zakrivala, da nas sovražnik ne vlovi, naše krstne nedolžnosti ne oskruni, in nas ne pogubi. *Pritecite — vam zakličem daues za vselej s sv. Krizostomom — pritecite vsi, mladeniči in deklice! k presveti Devici Mariji, da njeno mogočno brambo uživata. Zatoraj vsi, ki hočete deviško čistost krstne nedolžnosti ohraniti, pribežite k Materi božji. Ona vam bo prelepo, predrago in nestrohljivo krono s svojo priprošnjo obvarovala.* (Off. B. M. V. per ann. I. IV.)

Oj, ne žalujte, ne solzite se! dobro razumim vašo žalost; zato vam rečem, ako v krstni nedolžnosti ne moreš več za nebeško krono skrbeti — pa moraš za njo:

β) vse v o l j n o t r p e t i — v pravi spokornosti. To se pravi: Človek mora vse nadloge, težave, bolezni, uboštvo, sramoto, obrekovanje — vse v duhu pokore voljno trpeti za Jezusa, da si na tak način nebeško krono zasluži. Saj tako Jezus sam obeča, govoreč: *Blagor vam, kadar vas bodo kleli in preganjali, in vse hudo zoper vas lažljivo govorili zavoljo mene: veselite in radujte se, ker vaše plačilo je obilno v nebesih.* (Mat. 5, 11—12.) Da, ako Jezus nebeško krono imenuje: obilno plačilo — potlej mora pač že nekaj izrednega biti, da vse naše trpljenje neskončno presega.

Adrijan, mlad rimski vojščak, šele 18 let star, je gledal grozovitne muke krščanskih mučencev, in se je čudil njihovi nepremagljivi stanovitnosti. Zato vpraša mučence: „Kakšno plačilo pa dočakujete za tako strašno trpljenje? Za ves svet bi tolikih bolečin ne hotel trpeti!“ Odgovorijo mu: „Tudi mi bi za ves svet teh bolečin ne trpeli, pa za nebesa jih radi trpimo; in ako bi tisoč življenj imeli — vse bi za nebesa radi dali. Ves svet z vsem svojim blagom je kakor prazen nič v primeri nebes.“ Te besede so mladega vojščaka, Adrijana, tako močno prešinile, da se kar dá krstiti, in kmalo potem pa tudi umoriti za nebesa. (Drobt. 1863, p. 18.)

Sicer nam ni treba meča v grlo, ne trupla na ogenj, ako si hočemo krono nebeško zaslužiti, pa voljnega trpljenja brez nevolje ali kletve je pač tudi nam potreba, da tako vse križe v duhu pokore zarad Jezusa prenesemo, naj bi si namreč svoje grehe in zaslužene kazni pred Bogom poravnali. Z voljnim, veselim trpljenjem si toraj oskrbimo nebeško krono, ki nam jo je pripravila sama sv. Trojica.

C. Obeta se nam zlati denar; nastopiti bi imela zlata veljava, ko bodo bogatini samo zlate krone v žepu nosili. Ako bi pač jaz bil tako premožen in darežljiv, da bi danes vsakemu poslušalcu eno zlato krono v roko potisnil, gotovo bi me hvalili, bili bi čez vse veseli, ter bi se današnjega goda in pridige vedno radostno spominjali. — Pa še lepšo krono sem vam danes pokazal — nebeško krono večnega veselja namreč, tako da tudi mi s sv. apostolom Pavlom slobodno rečemo: *Prihranjena mi je krona pravice, katero mi podá Gospod, pravični sodnik, tisti dan; pa ne samo meni, temveč tudi tistim, kateri ljubijo njegov prihod.* Prihranjena pa je še dozdej v nebesih pri sv. Trojici; Jezus jo ima shranjeno, ko nas bo ob naši smrti na račun poklical, dobimo to nebeško krono, ako smo v sv. krstni nedolžnosti ali pa v spokornem trpljenju križ nosili za Jezusom.

Sv. Filip Benicij, zvezda spokornikov in ljubljenec Marije Device, ki je vedno ohranil krstno nedolžnost, pa ravno tako ostro in spokorno živel — leži na smrt bolan. Po sprejetih sv. zakramentih poprosi, naj mu še spokorne psalme in litanije zmolijo. Pri besedah „Mi grešniki, prosimo te, usliši nas“ se zamakne, kakor mrlič je. To traja tri ure. Potem ga nekdo po imenu pokliče, da se zavé in pripoveduje, kako strašno se mu je bilo s satanom bojevati, ki mu je storjene grehe očitaval in ga v obupnost zapeljeval. Zdaj se mu prikaže Marija, ga reši nevarnosti in pokaže zalo krono, ki ga čaka v nebesih. Kratko na to pa umrje. (Leg. 23. avg.)

Daj nam, ljuba Mati božja, da te vedno častimo vse svoje življenje, v našem poslednjem boju pa tudi nam priteci na pomoč in tolažbo, in nam prinesi toliko zaželeno nebeško krono večnega veselja. Amen.

Simon Gaberc.